

Číslo: 6096/2022-2023

SPRÁVA
o výsledkoch školskej inšpekcie
vykonanej v dňoch **od 27. 03. 2023 do 30. 03. 2023**

Názov kontrolovaného subjektu	
Základná škola Janka Jesenského, Mieru 154, Jesenské	
Zriaďovateľ	Obec Jesenské

Vedúci zamestnanci kontrolovaného subjektu:

Mgr. Miroslava Gombalová, riaditeľka školy

Mgr. Alena Vontorčíková, zástupkyňa riaditeľky školy

V súlade s poverením na **komplexnú** inšpekciu č. 6096/2022-2023 zo dňa 16. 03. 2023 **inšpekciu vykonali:**

RNDr. Jaroslav Malček, školský inšpektor, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Renáta Alaksová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Natália Beľová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Marta Bialoňová, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

Mgr. Andrea Koristeková, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

PaedDr. Erzsébet Máté, školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

PaedDr. Katarína Tóthová, PhD., školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

RNDr. Eva Zenková, PhD., školská inšpektorka, ŠIC Banská Bystrica

1 PREDMET ŠKOLSKEJ INŠPEKČIE

Stav a úroveň pedagogického riadenia, procesu, podmienok výchovy a vzdelávania a materiálno-technického zabezpečenia výchovno-vzdelávacieho procesu v základnej škole.

1.1 ZÁKLADNÉ ÚDAJE

Kontrolovaným subjektom bola plnoorganizovaná vidiecka štátna základná škola s vyučovacím jazykom slovenským. V školskom roku 2022/2023 ju navštevovalo 154¹ žiakov, z toho 28 žiakov so špeciálnymi výchovno-vzdelávacími potrebami (ŠVVP). Z dôvodu zdravotného znevýhodnenia (ZZ) bolo 24 žiakov a zo sociálne znevýhodneného prostredia (SZP) pochádzali 4

¹ 54 žiakov primárneho, 91 žiakov nižšieho stredného vzdelávania a 9 žiakov špeciálnej triedy

žiaci. Škola evidovala 6 žiakov z marginalizovanej rómskej komunity. Edukácia prebiehala v 4 triedach primárneho, v 5 triedach nižšieho stredného vzdelávania a v 1 špeciálnej triede. Školský klub detí (ŠKD) s 2 oddeleniami navštevovalo 45 žiakov 1. až 5. ročníka. Výchovno-vzdelávacie proces zabezpečovalo 14 učiteľov a 2 vychovávateľky. Pomoc pri zabezpečovaní podmienok na vzdelávanie žiakov so ŠVVP poskytovali 3 pedagogickí asistenti (PA). Vzhľadom k počtu evidovaných žiakov so ŠVVP nepokladala riaditeľka školy personálne obsadenie školy za postačujúce.

1.2 ZISTENIA A ICH HODNOTENIE

PRIEBEH VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Úroveň výchovno-vzdelávacieho procesu z hľadiska činnosti učiteľov a žiakov bola sledovaná na 45 vyučovacích hodinách. V primárnom vzdelávaní bolo vykonaných 15 hospitácií a sledované boli vyučovacie predmety slovenský jazyk a literatúra (SJL), anglický jazyk (ANJ), matematika (MAT), prírodoveda (PDA) a prvouka (PVO). V nižšom strednom vzdelávaní bolo vykonaných 30 hospitácií a sledované boli vyučovacie predmety SJL, ANJ, fyzika (FYZ), biológia (BIO), MAT, geografia (GEG), telesná a športová výchova (TSV), chémia (CHE).

Primárne vzdelávanie

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Žiaci preukázali zväčša zodpovedajúce komunikačné spôsobilosti v ústnom i písomnom vyjadrovaní. Používali prevažne primerane rozvinutú slovnú zásobu a spisovnú podobu jazyka, občas s nedostatkom v artikulácii sykaviek. V navodených komunikačných situáciách sa dokázali tvorením prevažne gramaticky správnych viet plynulo a náležite veku vyjadrovať, k čomu prispieval kultivovaný jazykový prejav učiteliek a podnecovanie k súvislému prejavu. Svoje poznatky prezentovali väčšinou s uplatňovaním požadovanej odbornej terminológie. Ojedinele sa u žiakov z inojazyčného rodinného prostredia² vyskytovala jazyková bariéra, v dôsledku čoho nedokázali bez pomoci učiteliek porozumieť obsahu hovoriaceho ani produkovať vlastné vyjadrenia v rámci komunikačného procesu. Žiaci pracovali so súvislým alebo nesúvislým³ textom, pričom využívali učebnice a vyučovacie programy. Odpoveďami na zisťovacie otázky poväčšine preukázali jeho porozumenie, na väčšine vyučovacích hodín samostatne dokázali nájsť požadované explicitne vyjadrené informácie alebo kľúčové slová. V 2. ročníku väčšina žiakov vedela spájaním súvislosti obsahu textu so svojimi poznatkami správne vypracovať zadané úlohy⁴, v 4. ročníku len s usmernením a pomocou učiteľky vytvoriť pokračovanie textu⁵. Ostatní žiaci možnosť pracovať s textom na úrovni zhodnotenia pravdivosti informácií a tvorenia nedostali, čo obmedzovalo rozvíjanie ich **komunikačných kompetencií**. Prevažne správne reprodukovali osvojené vedomosti pri riešení úloh na zapamätanie a pochopenie, na väčšine vyučovacích hodín dokázali vedomosti a skúsenosti zväčša samostatne využiť v aplikačných úlohách. V 1. ročníku viacerí nemali primerane zvládnutú techniku čítania (spájanie slabík do slov), sporadicky si mýlili písmená. Na väčšine vyučovacích hodín riešili úlohy na analýzu a syntézu, pričom prevažne dokázali informácie

² komunikácia v maďarskom jazyku, prestup zo ZŠ s VJM

³ tajnička, obrazový materiál, mapy v učebnici

⁴ určovanie a odôvodňovanie správnosti rozdelenia slov na slabiky

⁵ Čo si vtáky štebotali?

špecifikovať (napr. určiť, čo je na obrázku), rozlišovať (odlíšiť vlastné a všeobecné podstatné mená), spájať (z daných slabík skladať slová, priradovať pojmy k obrázkom), zovšeobecňovať (nájsť spoločné pomenovanie určených výrazov). Preukázať hodnotiace a tvorivé schopnosti i zručnosti mali žiaci len na jednej vyučovacej hodine, pričom len s pomocou učiteľky vedeli vyvodiť závery zo získaných údajov (vysvetliť myšlienku⁶) a navrhnúť možný text (dokončenie príbehu), ostatní túto možnosť nedostali, čo výrazne limitovalo možnosti rozvíjania ich **poznávacích kompetencií**. Rešpektovanie pracovného tempa žiakov, poskytovanie individuálneho prístupu, diferenciácia počtu úloh a poskytovanie pomoci PA žiakom so ŠVVP pri prekonávaní bariér v učení umožnili všetkým žiakom zažiť pocit úspechu. Žiaci boli aktívni, zapájali sa do učenia vlastnou činnosťou podporovanou vhodne a účelne využívanými materiálno-technickými prostriedkami. Na väčšine vyučovacích hodín pracovali s chybou, s výnimkou 1. ročníka si ju dokázali uvedomiť a samostatne urobiť jej korekciu. Uplatnené metódy a otázky kladené žiakom im na viac ako polovici vyučovacích hodín nevytvorili priestor na prejavenie kritického myslenia. Rozvoj ich kompetencií k **celoživotnému učeniu sa** na väčšine vyučovacích hodín výrazne obmedzovala aj absencia príležitostí na reflektovanie svojho učebného výkonu a neumožnenie zlepšovania sa prostredníctvom sebaregulácie v dôsledku chýbajúceho formatívneho hodnotenia. Žiaci ochotne prezentovali svoje názory v rámci učebnej témy, poväčšine veku primerane a zrozumiteľne formulovali svoje vyjadrenia, navzájom sa rešpektovali. K zdôvodňovaniu vyjadrených názorov neboli vedení, čo limitovalo rozvoj **občianskych kompetencií**. Komunikačné zručnosti žiakov umožňovali zväčša efektívnu spoluprácu so spolužiakmi aj s učiteľkami. Prevažným dodržiavaním dohodnutých pravidiel prispievali k pozitívnej triednej atmosfére. Len na jednej vyučovacej hodine pracovali v skupinách, pričom dokázali spolupracovať a splniť zadania v stanovenom čase, ale príležitosť na argumentáciu a zdôvodňovanie výsledkov svojej činnosti nedostali. Ostatní žiaci možnosť rozvíjať svoje **sociálne kompetencie** v kooperatívnych činnostiach nedostali.

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní v predmete slovenský jazyk a literatúra bolo na priemernej úrovni.

Sledované predmety primárneho vzdelávania

Učenie sa žiaka

Na všetkých vyučovacích hodinách žiaci väčšinou preukázali adekvátne komunikačné spôsobilosti. Zväčša sa dokázali vyjadrovať pohotovo a plynule, v cudzom jazyku (ANJ) bol prejav niektorých strohý a s chybami v odbornej terminológii. Ojedinele sa vyskytujúca jazyková bariéra, ktorá niektorým žiakom v predmetoch MAT, PDA a PVO neumožňovala primeranú komunikáciu v štátnom jazyku súvisela s ich inojazyčným⁷ rodinným prostredím. Okrem MAT v 1. ročníku, žiaci si rozvíjali **komunikačné kompetencie** aj pri práci so súvislým alebo nesúvislým⁸ textom. Správnym riešením úloh viažucimi sa na jeho obsah a odpoveďami na zisťovacie otázky väčšinou preukázali jeho porozumenie. Na väčšine vyučovacích hodín prevažne správne dekodovali tvary čísel, matematických symbolov, vedeli identifikovať explicitne vyjadrené informácie, na polovici hodín, najmä v predmetoch PDA a ANJ, aj samostatne hľadať súvislosti medzi novými informáciami a svojimi poznatkami. Možnosť zaujať stručné stanovisko k informáciám v texte mali len v 1. ročníku na hodine ANJ, požadovanú aktivitu žiaci nezvládli. V oblasti **poznávacích kompetencií** preukázali porozumenie

⁶ Mýli sa obyčajne ten, kto podľa výtvarného posudzujúceho schopnosti iných.

⁷ maďarský jazyk

⁸ tabuľky, číselný rad, vyučovací program Delilka

osvojených poznatkov a schopnosť ich aplikácie pri riešení úloh. **Vyššie myšlienkové procesy** si rozvíjali na väčšine vyučovacích hodín riešením úloh vyžadujúcich analýzu a syntézu, pričom zväčša dokázali určovať podstatné znaky, porovnávať, rozlišovať, triediť a zostavovať nový celok⁹. Vyvodiť závery zo získaných údajov a vysloviť názor vedeli iba na PDA v 3. ročníku, na väčšine vyučovacích hodín možnosť vykonávať aktivity požadujúce hodnotiace myslenie nemali (Graf 2). Preukázať tvorivosť a originalitu nedostali. Zapájaním sa do učenia aktívnou činnosťou žiaci poväčšine preukazovali motiváciu v procese učenia sa. Len na PDA v 3. ročníku prejavovali kladením otázok snahu o pochopenie informácií v súvislosti s vlastnými poznatkami a na menej ako tretine vyučovacích hodín si dokázali uvedomiť chybu, nájsť jej príčinu a urobiť korekciu. Na ostatných vyučovacích hodinách neprejavili kritické myslenie a zručnosť pracovať s chybou alebo k tomu nedostali príležitosť. Schopnosť sebareflexie, prípadne aj hodnotenia činnosti iných preukázali na dvoch vyučovacích hodinách, prevažne však k tomu neboli stimulovaní (Graf 3), čo im neumožňovalo adekvátne rozvíjať svoje **kompetencie k celoživotnému učeniu sa**. Takmer na všetkých vyučovacích hodinách ochotne prezentovali vlastné názory a aktívne sa počúvali, ale len na menej ako polovici si **občianske kompetencie** prehlbovali argumentáciou. **Sociálne kompetencie** si prácou vo dvojiciach alebo skupinách rozvíjali iba v predmete PDA a MAT v 4. ročníku, pričom dodržiavali stanovené pravidlá skupinovej práce. Pri prezentovaní výsledkov mali iba ojedinele vytvorený priestor na ich zdôvodňovanie. Na ostatných hodinách príležitosť vzájomne kooperovať v interaktívnych činnostiach nedostali (Graf 3).

Vyučovanie učiteľom

Učiteľky uplatňovali individuálny prístup k slabým žiakom, na dvoch vyučovacích hodinách PA pomáhali žiakom so ŠVVP pri prekonávaní bariér v učení usmerňovaním, overovaním pochopenia úloh a povzbudzovaním. V dôsledku menej uplatňovanej diferenciacie úloh a činností vzhľadom k potrebám a schopnostiam jednotlivých žiakov, nie vždy dôkladného sledovania plnenia úloh učiteľky neposkytovali v dostačujúcej miere **podporné stimuly pre efektívne stratégie učenia** sa každého žiaka (Graf 4) a nevytvárali pre každého možnosť zažiť úspech. Vhodným a účelným využívaním materiálnych prostriedkov zabezpečovali názornosť a možnosti manipulačných činností¹⁰. Na polovici vyučovacích hodín použité prostriedky IKT využívali prevažne na prezentáciu učiva a zefektívnenie vyučovania, len v menšej miere aj na rozvíjanie digitálnych zručností žiakov¹¹. **Stratégie vyučovania**, s ktorými učiteľky v edukačnom procese pracovali¹², žiakov motivovali a podnecovali k aktívnej činnosti. Vytváraním cudzojazyčného prostredia na všetkých vyučovacích hodinách ANJ boli zabezpečované predpoklady zlepšovania jazykových kompetencií žiakov v cieľovom jazyku. Efektivitu zvolených stratégií pri zlepšovaní jednotlivých kompetencií žiakov znižovalo nedostatočné smerovanie k rozvíjaniu vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia i tvorivosti, kritického myslenia a sociálnych zručností v kooperatívnych činnostiach (Graf 4). **Atmosféru istoty a psychického bezpečia** v triedach všetky učiteľky vytvárali najmä prejavmi empatie, povzbudzujúcimi reakciami a kladením dôrazu na dodržiavanie dohodnutých pravidiel

⁹ napr. dopĺňanie údajov do tabuliek, tvorenie čísel podľa kritérií (MAT), porovnávanie členov mravčieho spoločenstva (PVO), určovanie hlavných znakov stavovcov (PDA), triedenie potravín podľa kritérií (ANJ)

¹⁰ napr. obrazový materiál, počítačové kartičky s príkladmi, puzzle, pomôcky na didaktické hry

¹¹ vyučovacie programy - práca s notebookom, s interaktívnou tabuľou

¹² riadený rozhovor, otvorené a stimulačné otázky, samostatná práca, hrové a manipulatívne činnosti (MAT, ANJ, PDA, PVO), práca vo dvojiciach a skupinách (PDA, MAT), pozorovanie (PVO, PDA)

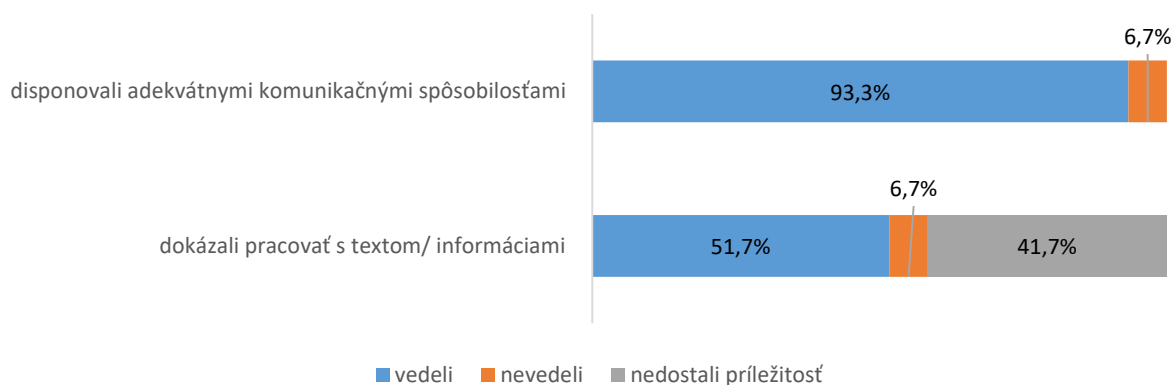
správania (Graf 4). Takmer na polovici vyučovacích hodín učiteľky nestanovili výchovno-vzdelávacie ciele, s výnimkou jednej vyučovacej hodiny ANJ neuplatňovali formatívne hodnotenie žiakov, väčšinou ich nevedli k ani k sebahodnoteniu, či hodnoteniu iných, čím nevytvárali dostatočné predpoklady efektívneho učenia sa žiakov.

Tabuľka 1 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v primárnom vzdelávaní

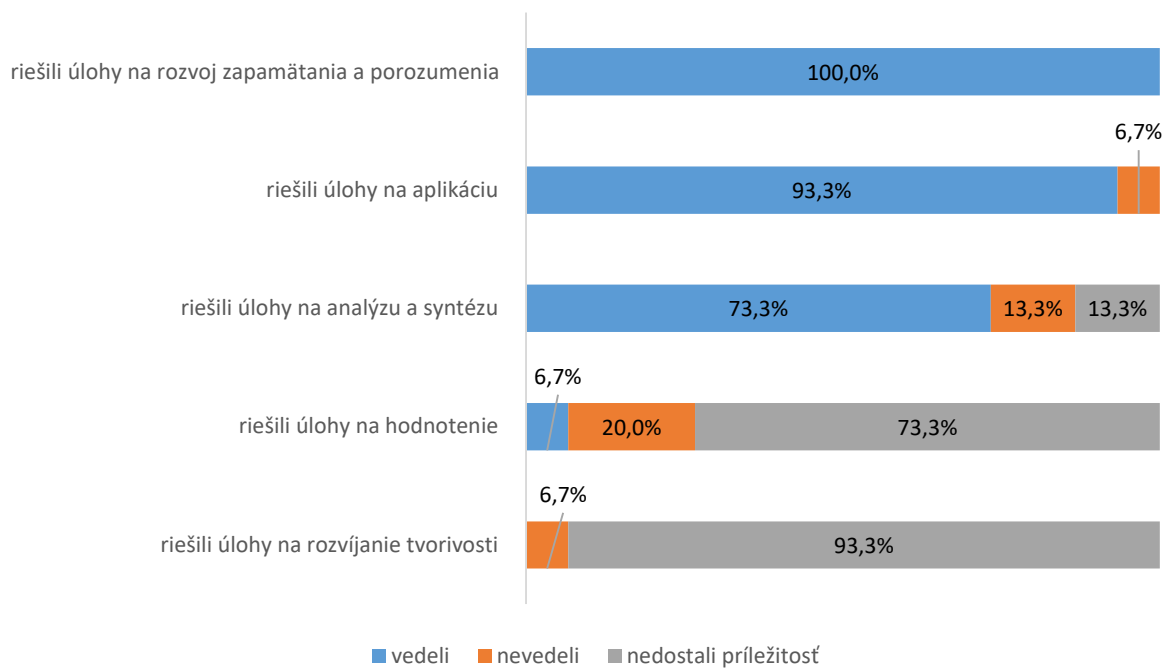
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná úroveň
Človek a príroda	prvouka	priemerná úroveň
	prírodoveda	priemerná úroveň

Učenie sa žiakov v primárnom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

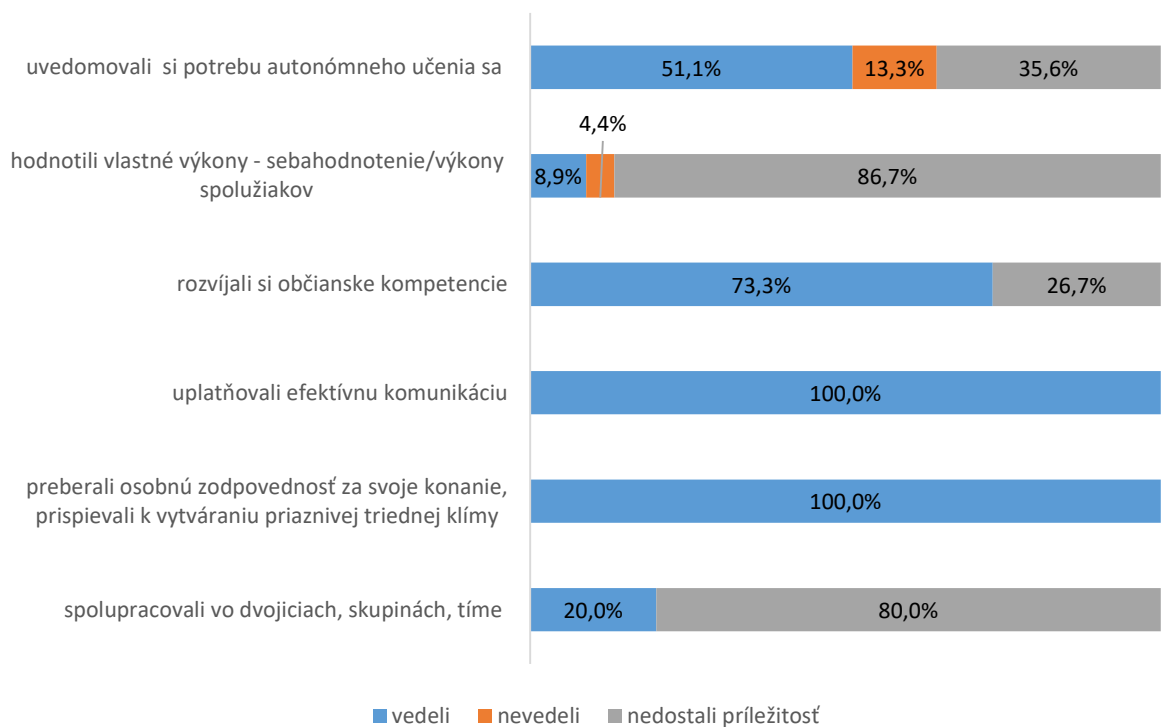
Graf 1 Preukázanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

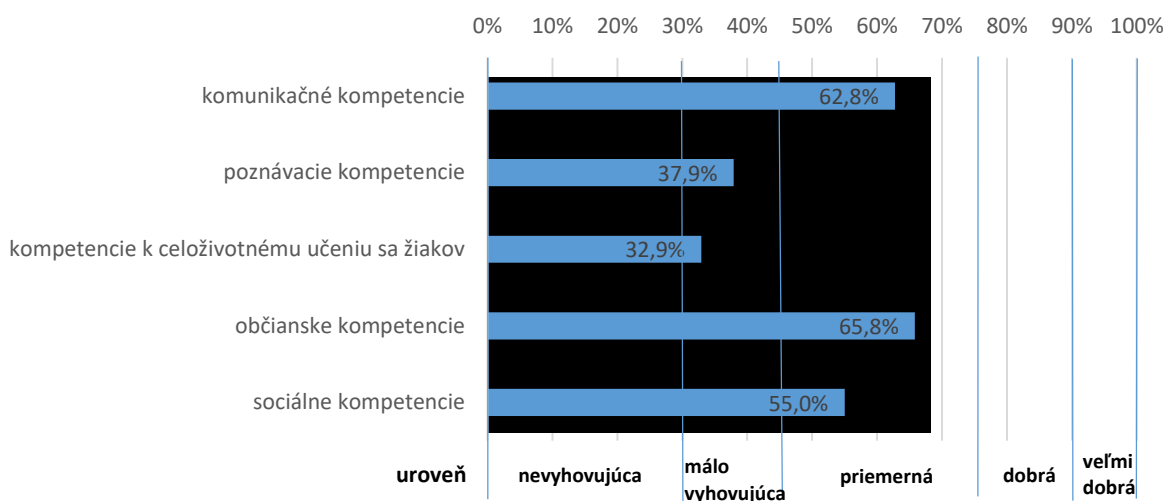
Graf 2 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

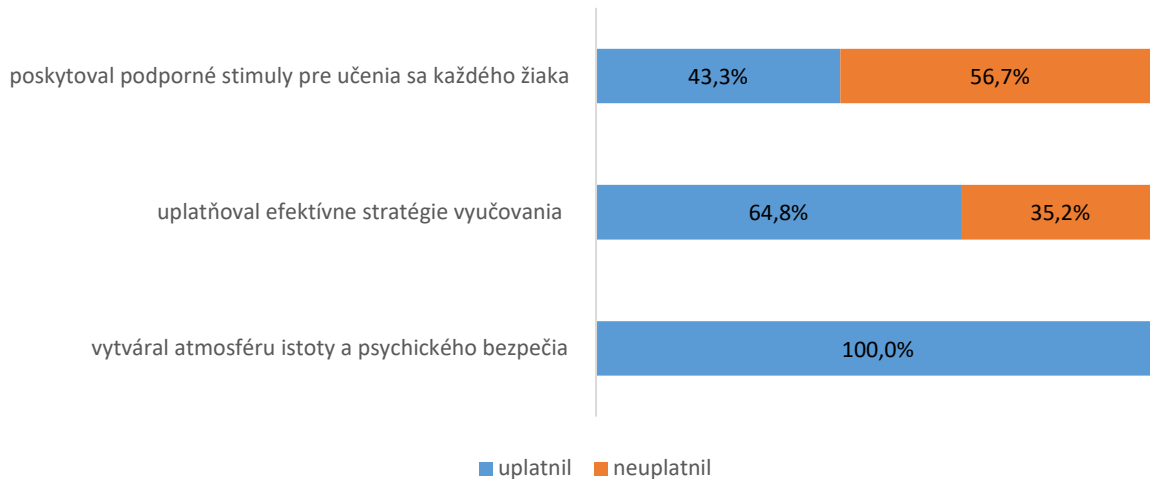
Graf 3 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu žiakov, sociálnych a občianskych kompetencií na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 3a Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v primárnom vzdelávaní

Graf 4 Poskytovanie podporných stimulov učiteľom pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka na vyučovacích hodinách v primárnom vzdelávaní

Nižšie stredné vzdelávanie

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Na sledovaných hodinách väčšina žiakov disponovala primeranými komunikačnými spôsobilosťami. Uplatňovaním spisovnej formy jazyka s príslušnou odbornou terminológiou sa zväčša dokázali plynule a vecne vyjadriť k nastoleným témam, spolupracovať so spolužiakmi i pracovať s informáciami získanými z učebníc, pracovných listov i z powerpointových prezentácií. Vyučujúce prostredníctvom správneho jazykového vzoru a kultivovaného vyjadrovania rozvíjali jazykovú kultúru žiakov. Rozvíjať si **komunikačné kompetencie** mali

možnosť pri práci so súvislým literárnym i vecným textom v printovej podobe, na jednej hodine i s nesúvislým textom¹³. Po hlasnom čítaní v súlade s cieľmi vyučovania zväčša bez pomoci učiteľiek dokázali vyhľadať kľúčové slová a myšlienky, zreprodukovať obsah prečítaného textu a s využitím explicitných a implicitných informácií ich formálne i obsahovo analyzovať. Po priebežnom sumarizovaní prečítaných informácií žiaci 7. ročníka dokázali predvídať, čo sa stane v ďalšej časti úryvku, žiaci 5. ročníka na základe obrázka tvoriť opis zvieraťa. Úroveň **poznávacích kompetencií** žiaci preukázali riešením ústnych i písomných úloh zameraných na rozvoj zapamätania a porozumenia prevažne správnou aplikáciou pravopisnej normy pri písomnom prejave a využitím svojich vedomostí z teórie literatúry, morfológie a lexikológie v jednoduchých aplikačných úlohách. Na väčšine hodín, niekedy s menšou podporou učiteľiek, dokázali získané poznatky analyzovať (rozbor literárnych diel z hľadiska témy a štylizácie, určiť hlavnú myšlienku textu, vyvodíť znaky fantasy literatúry, rozlíšiť pásmo rozprávača a postáv). Hodnotiace myslenie pri posúdení konania postavy v úryvku z literárneho diela prejavili len niektorí žiaci 9. ročníka, tvorivosť pri písaní statického opisu zvieraťa väčšina žiakov 5. ročníka, čo limitovalo možnosti rozvíjania ich poznávacích kompetencií. Uplatňovaním kompenzačných opatrení¹⁴ učiteľky poskytli dostatočné podporné stimuly pre učenie sa každého žiaka. V procese učenia sa boli väčšinou aktívni, sústredene pristupovali k riešeniu stanovených úloh, ale uplatnené metódy a otázky kladené žiakom a prevaha konvergentných úloh im neumožnili preukázať kritické myslenie. Menšia časť žiakov 6. a 8. ročníka si pri pravopisných cvičeniach¹⁵ dokázala uvedomiť chybu a následne vykonanú opravu zdôvodniť, na ostatných hodinách nemali umožnené pracovať s chybou. Rozvoju **kompetencií k celoživotnému učeniu sa** bránila absencia príležitostí na sebahodnotenie a hodnotenie rovesníkov na väčšine hodín, ako aj nedostatočná úroveň hodnotenia zo strany učiteľiek bez účinnej kombinácie chvály a kritiky a poskytnutia poučenia zameraného na zlepšovanie ich výkonov. Rozvoj **občianskych kompetencií** znižovali v nedostatočnej miere poskytované príležitosti pre žiakov k vyjadreniu svojich hodnotových postojov a stanovísk. Na základe podnetných otázok na polovici hodín väčšinou dokázali sformulovať, stručne zdôvodniť svoj názor k nastoleným témam¹⁶ vyplývajúcich z učiva a v diskusii tolerantne reagovať na názory spolužiakov. Vo vytvorenom bezpečnom prostredí bolo správanie sa žiakov zväčša kultivované, dodržiavali nastavené pravidlá správania a empaticky vystupovali vo vzájomnej komunikácii i v komunikácii s učiteľkami. Na väčšine hodín mali možnosť rozvíjať si **sociálne kompetencie** prostredníctvom párovej i skupinovej práce s jednotným i diferencovaným zadaním. V náhodne vytvorených skupinách bol určený vedúci a zapisovateľ skupiny a stanovený časový limit na dokončenie práce. Členovia skupín a dvojíc kooperovali na pridelených úlohách, akceptovali stanovené pravidlá a dokončili prácu v stanovenom čase. Výsledok svojej práce, okrem žiakov 9. ročníka, ktorým pre nedostatok času nebol vytvorený dostatočný priestor predložiť a skomentovať výsledok párovej práce, prezentovali pred triedou. Učiteľky monitorovali prácu skupín, ak mali žiaci problém, poradili, ale len ojedinele ich podnecovali k zdôvodňovaniu výsledkov svojej práce, čo limitovalo rozvíjanie ich sociálnych kompetencií

Učenie sa žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra bolo na priemernej úrovni.

¹³ obrázky zvierat

¹⁴ individuálny prístup, pomoc pedagogických asistentov žiakom so ŠVVP, tolerovanie vlastného tempa, diferenciácia úloh

¹⁵ priama reč, slová tvorené skracovaním

¹⁶ vzťah k zvieratám, podvod, fantasy literatúra

Sledované predmety nižšieho stredného vzdelávania

Učenie sa žiaka

Žiaci preukázali svoje **komunikačné spôsobilosti** kultivovaným, spisovným a väčšinou plynulým vyjadrovaním (Graf 5). Poznatky, názory a postoje prezentovali v logickom slede, pričom väčšina z nich uplatňovala správnu odbornú terminológiu. Pri práci so súvislým i nesúvislým textom dokázali identifikovať explicitné informácie a vyvodiť implicitné údaje. Väčšinou ale nedokázali samostatne posúdiť význam a pravdivosť informácií. Nevedenie žiakov ku kritickému hodnoteniu textu, neposkytnutie primeraného času a priestoru k dedukcii záverov znižovalo úroveň práce s textom. Úroveň **poznávacích kompetencií** limitovala nízka frekvencia zadávania hodnotiacich úloh a úloh podporujúcich rozvíjanie tvorivosti, neposkytnutie dostatočného času a nevedenie žiakov k samostatnosti pri ich riešení (Graf 6). **Vyššie myšlienkové procesy** si žiaci rozvíjali najmä prostredníctvom **analýzy**. Vedeli uskutočniť rozbor komplexných informácií týkajúcich sa obehovej sústavy, húb, rozlišovania rôznych častí Slovenska (BIO, GEG), uplatniť techniku herných činností jednotlivca a vykonať prevažne presne a rýchlo činnosti vyžadujúce vysoko koordinované motorické aktivity (TSV). Identifikovali príčinné a logické súvislosti pri výpočte hustoty, objemu, povrchu telies a zapájaní elektrických obvodov (MAT, FYZ). Na vyučovacích hodinách ANJ dokázali samostatne alebo prevažne samostatne vykonať rozbor textu, porovnávať v ňom vzťahy medzi informáciami a zisťovať ich príčiny¹⁷. Menej úspešní boli pri riešení **hodnotiacich a kreatívnych úloh**. Len žiaci VII. A na 1 hodine MAT sa pri riešení problémovej úlohy na výpočet hodnoty prislúchajúcej k počtu percent dokázali rozhodnúť, ktorá metóda je na vyriešenie najvhodnejšia. Ostatní žiaci úlohy na hodnotenie samostatne nevyriešili¹⁸ alebo nemali príležitosť sledované aktivity vykonávať. V procese edukácie si najmenej rozvíjali **kompetencie k celoživotnému učeniu sa** (Graf 7a). Síce boli sústredení na učenie sa, aktívni, ale málo iniciatívni – nekládli doplňujúce otázky. Len ojedinele niektorí jednotlivci disponovali spôsobilosťou chápania faktov a javov v súvislostiach, väčšina žiakov nepreukázala schopnosť **kritického myslenia**. V dôsledku neadekvátneho podnecovania k overovaniu správnosti svojich postupov v učení si často nedokázali uvedomiť chybu a identifikovať jej príčinu, len ojedinele prichádzali k novým poznatkom prostredníctvom riešenia problémov. Experimentálne zručnosti¹⁹ si rozvíjali na jednej tretine sledovaných hodín v prírodovedných predmetoch. Na väčšine hodín nedostali príležitosť hodnotiť svoje a rovesnícke výkony – v dôsledku čoho neprejavili adekvátnu **zručnosť sebareflexie** (Graf 7). Väčšina žiakov sa správala kultivovane a tolerantne, dokázala regulovať vlastné konanie, vo vzťahu so spolužiakmi a učiteľmi sa prejavovala empaticky. Disponovala primerane osvojenými **občianskymi spôsobilosťami** – vyjadrovala a zdôvodňovala vlastné názory či hodnotové postoje vzhľadom na učebné témy alebo aktuálnu situáciu v triede. **Preukázanie sociálnych kompetencií** limitovalo nevedenie žiakov k zdôvodňovaniu výsledkov skupinovej/párovej práce a neumožnenie vzájomného porovnávania záverov kooperatívnej činnosti.

Vyučovanie učiteľom

Nie všetci učitelia poskytovali **podporné stimuly pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka**, čím iba čiastočne vytvorili podmienky na ich inkluzívne vzdelávanie. Len na tretine vyučovacích hodín využívali **efektívne metódy a formy práce** smerujúce k aktívnemu

¹⁷ Zatriedňovať vety z udalostí príbehov do chronologicky a logicky správneho poradia, začleniť osvojenú gramatiku do jednotlivých viet v rámci reprodukcie textu, špecifikovať správanie ľudí v určitých situáciách na základe poznania ich povahových čŕt, porovnaním problémov iných ľudí určiť druh pomoci.

¹⁸ Väčšina žiakov V. A nedokázala samostatne na základe kritérií uviesť výhody a nevýhody bývania v dome a v byte.

¹⁹ 2x FYZ a 1x CHE.

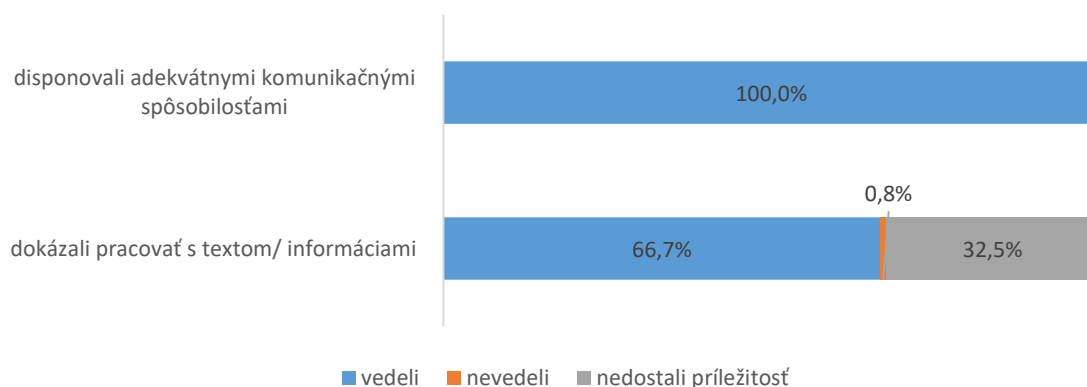
činnostnému učení sa žiakov a k rozvíjaniu ich kritického myslenia. V minimálnej miere počas expozície/fixácie učiva uplatňovali medzipredmetové vzťahy, žiakov väčšinou nepodnecovali k samostatnému spracovaniu informácií a hodnoteniu poznatkov. V prírodovedných predmetoch v menšej miere využívali bádateľsky orientované vyučovanie s podporou experimentovania. Uvedené skutočnosti determinovali vyvodzovanie záverov a poučení, neprispievali ku komplexnému chápaniu učiva a nepodporovali autonómnosť a iniciatívnosť žiakov. Na všetkých hodinách učitelia viedli žiakov k tolerancii a k formovaniu vzájomne pozitívnych vzťahov - empatickým prístupom a prejavmi povzbudzovania prispievali k **atmosfére istoty a psychického bezpečia v triedach** (Graf 8).

Tabuľka 2 Hodnotenie úrovni sledovaných vyučovacích predmetov podľa vzdelávacích oblastí v nižšom strednom vzdelávaní

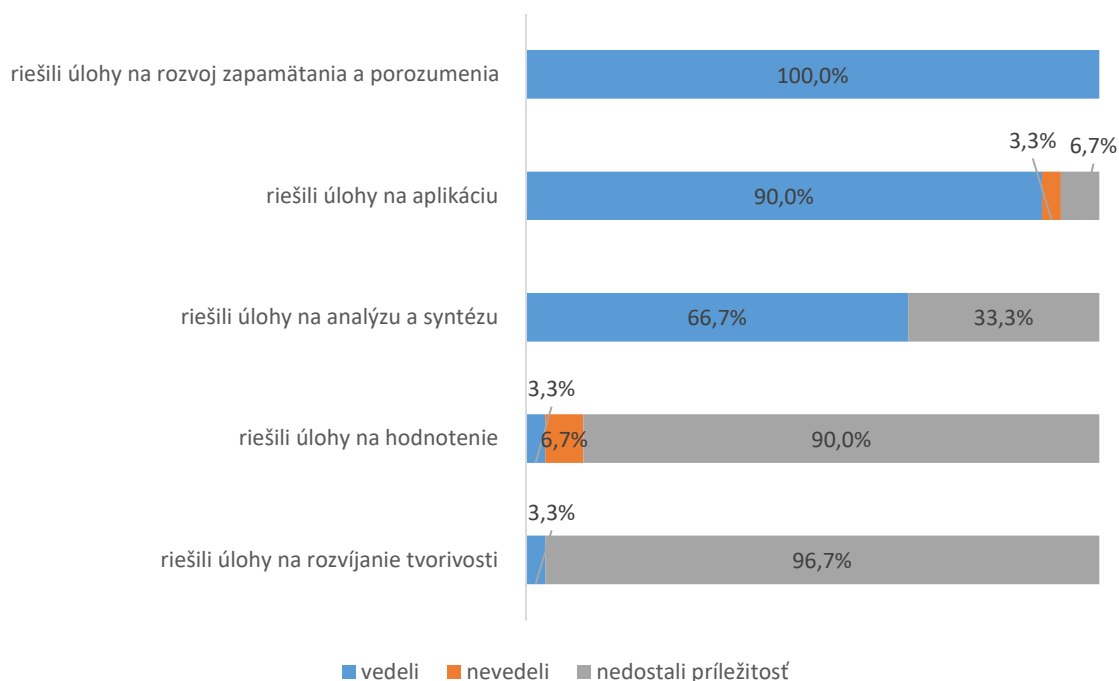
Vzdelávacia oblasť	Vyučovací predmet	Úroveň
Jazyk a komunikácia	slovenský jazyk a literatúra	priemerná úroveň
	anglický jazyk	priemerná úroveň
Človek a príroda	fyzika	priemerná úroveň
	biológia	priemerná úroveň
	chémia	priemerná úroveň
Matematika a práca s informáciami	matematika	priemerná úroveň
Človek a spoločnosť	geografia	priemerná úroveň
Zdravie a pohyb	telesná a športová výchova	priemerná úroveň

Učenie sa žiakov v nižšom strednom vzdelávaní bolo na priemernej úrovni.

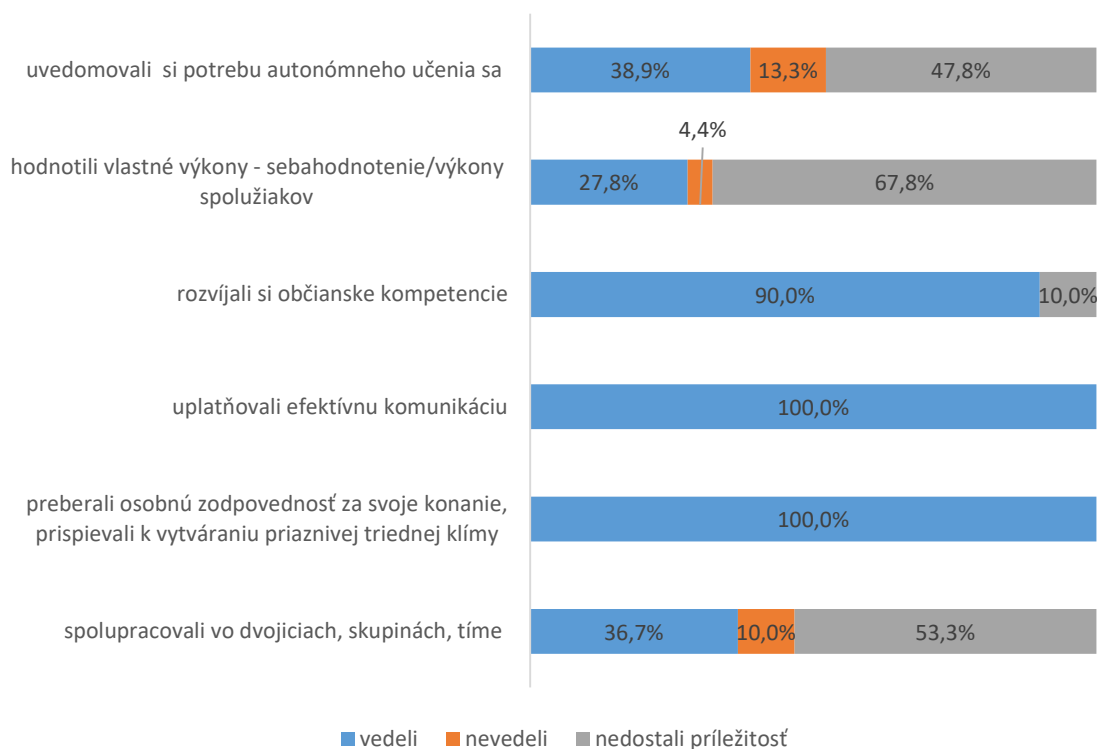
Graf 5 Preukázanie komunikačných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

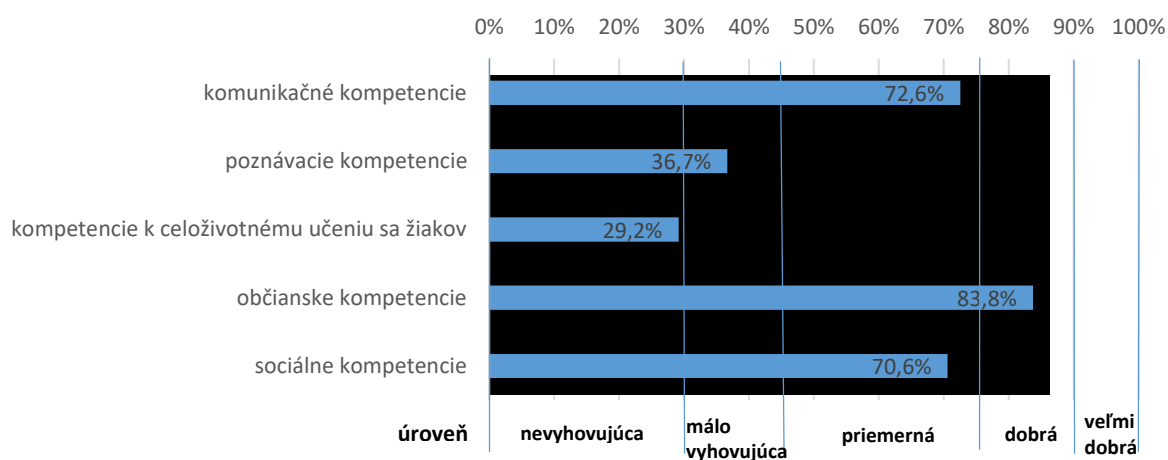
Graf 6 Preukázanie poznávacích kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

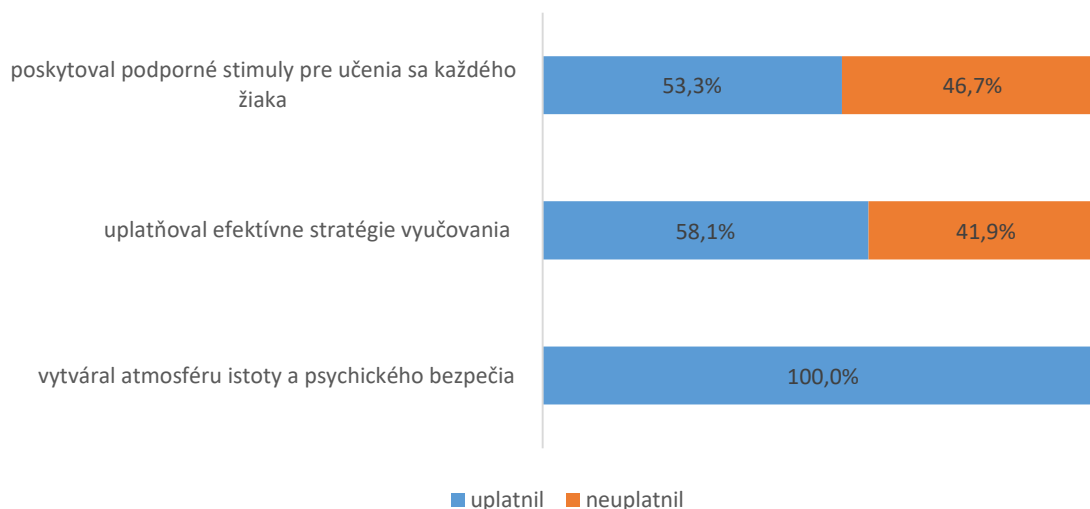
Graf 7 Preukázanie kompetencií k celoživotnému učeniu žiakov, sociálnych a občianskych kompetencií na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 7a Celková úroveň posudzovaných kompetencií žiakov na sledovaných predmetoch v nižšom strednom vzdelávaní

Graf 8 Poskytovanie podporných stimulov učiteľmi pre efektívne stratégie učenia sa každého žiaka na vyučovacích hodinách v nižšom strednom vzdelávaní

Výrazné pozitíva

- pozitívna a bezpečná pracovná atmosféra vyučovania (primárne a nižšie stredné vzdelávanie)

Oblasti vyžadujúce zlepšenie

- vytváranie príležitostí na sebahodnotenie a hodnotenie výkonov spolužiakov (primárne a nižšie stredné vzdelávanie)
- rozvíjanie vyšších myšlienkových procesov na úrovni hodnotenia a tvorivosti (primárne a nižšie stredné vzdelávanie)

- využívanie kooperatívnych foriem práce pri rozvíjaní sociálnych kompetencií žiakov (primárne vzdelávanie)

Špeciálna trieda

Slovenský jazyk a literatúra

Učenie sa žiaka a vyučovanie učiteľom

Žiaci na základe komplexne stanovených cieľov vyučovania orientovaných na žiaka vedeli riešiť zadané úlohy so zameraním na rozvoj zapamätania a porozumenia, čo výrazne napomáhalo k rozvoju ich **poznávacích kompetencií**. Primerane osvojené vedomosti a zručnosti väčšinou vedeli využiť v aplikačných úlohách, ale pri ich riešení potrebovali výraznú pomoc učiteľky. Žiaci vplyvom podnetných zisťovacích, zatvorených i otvorených otázok, optimalizovania učebnej záťaže a diferenciacie úloh podľa ich zaradenia do jednotlivých ročníkov dokázali väčšinou správne a primerane ich mentálnej úrovni reprodukovať osvojené vedomosti z poznávania literárnych pojmov a vedomostí o ročných obdobiach. Vedeli uviesť príklady zo života, opísať zvyky počas veľkonočných sviatkov a pod. Uvedomovali si význam učenia a dokázali sa s využitím primeranej argumentácie vyjadriť k významu vzdelania a čítania pre život človeka. Vo verbálnych aj písomných prejavoch vplyvom podpory ich sebadôvery, uplatňovaných intervencií a pozitívnej klímy, preukázali porozumenie učebných tém o jari a ročných obdobiach. Na väčšine hodín sa žiaci vyjadrovali ústne primerane ich narušenej komunikačnej schopnosti. Pracovali so súvislým textom len s pomocou učiteľky, väčšina nemala zvládnutú techniku čítania a obsahu textu nerozumela. Text poviedok nedokázali bez pomoci učiteľky samostatne zreprodukovať. K rozvoju ich **komunikačných zručností** prispievalo poskytnutie priebežnej spätnej väzby. Primerane mentálnej úrovni dokázali žiaci na väčšine hodín na základe informácií z textu posúdiť vzťahy medzi informáciami. Učiteľka akceptovala ich pomalšie pracovné tempo, uplatňovala individuálny prístup. Žiaci nedokázali svoje názory k téme o jari, o zmene ročného obdobia zdôvodniť, čím nepreukázali osvojenie **občianskych kompetencií**. Zapájali sa do procesu vlastnou činnosťou, počas striedania zväčša frontálneho vyučovania a individuálnej práce dokázali samostatne pracovať s využitím kompenzačných pomôcok. Na väčšine hodín pozitívne reagovali na chválu i kritiku učiteľky, ale na hodnotenie činnosti svojich rovesníkov nedostali príležitosť, čo znižovalo rozvoj ich **kompetencií k celoživotnému učeniu sa**. Žiaci sa správali slušne, dokázali poďakovať, slušne poprosiť napr. o pero, farebné ceruzky. Vzhľadom k nízkemu počtu žiakov v triede a rôznych ročníkov nemali príležitosť na skupinovú prácu, čo limitovalo rozvoj ich **sociálnych kompetencií**.

Učenie sa žiakov v predmete slovenský jazyk a literatúra bolo na priemernej úrovni.

Pracovné vyučovanie

Učenie sa žiakov

Poznávacie schopnosti si rozvíjali úlohami na zapamätanie (vymenuj mesiace v roku, aké máme ročné obdobie, sviatky jari a pod.) v rámci motivačného rozhovoru a počas relaxačnej prestávky reprodukciou básne o jari. Na otvorené otázky týkajúce činností, ktoré sa vykonávajú na jar (uved' príklad, čo robíme v záhrade, pomenuj) žiaci odpovedali prevažne s pomocou učiteľky. Oboznámili sa s postupom tvorby veľkonočného venca prezentovaného na interaktívnej tabuli, ale postupu porozumeli až po opätovnom vysvetlení v spojení s názornou ukážkou. Prirodzene a prevažne výstižne komentovali svoju prácu s rôznym materiálom (papier, výkres, nožnice,

lepidlo a pod.) a svoje úspechy a neúspechy pri riešení zadaných úloh. Pri nepochopení aplikačných úloh kládli učiteľke otázky. Na väčšine hodín sa vyjadrovali primerane svojim mentálnym schopnostiam, spontánne a bez obáv, čím preukázali primerane osvojené **komunikačné schopnosti**. Do tvorby veľkonočného venca sa zapojili so záujmom, dokázali vplyvom zreteľných a jednoznačných inštrukcií a podpory zo strany učiteľky nalepiť a vyfarbiť jeho jednotlivé časti. Pohotovo reagovali na otázky k učebnej téme, ale chyby si nevedeli uvedomiť a opraviť. K sebareflexii svojej činnosti nedostali príležitosť, v dôsledku čoho si primerane nerozvíjali **kompetencie k celoživotnému učeniu sa**. Práce svojich rovesníkov pozitívne hodnotili v závere väčšiny hodín pri vystavovaní prác na nástenku. Úroveň **občianskych kompetencií** primerane veku a schopnostiam preukázali pri vyjadrovaní svojich skúseností z bežného života (pomoc rodičom v záhrade). Žiaci sa správali disciplinovane, tolerantne a ohľaduplne, vzájomne sa počúvali. Vedeli si pripraviť potrebné pomôcky, nahlas si opakovali, čo budú pri práci potrebovať. Po ukončení činnosti dodržali zásady hygieny, umyli si ruky aj svoj pracovný priestor. Pri realizácii uvedenej činnosti dostal každý žiak príležitosť rozvíjať si jemnú motoriku rúk, koordináciu tela (väčšinou pracovali v stojí). V procese učenia sa nemali vytvorené príležitosti pre prácu v pároch/skupinách, čím si adekvátne nerozvíjali **sociálne kompetencie**.

Vyučovanie učiteľom

Učiteľka zohľadňovala vzdelávacie potreby žiakov, poskytovala im **podporné stimuly** rešpektovaním ich individuálneho učebného tempa. V triede vytvárala **pokojnú a priaznivú atmosféru**, k žiakom sa správala empaticky, zadávala úlohy adekvátne ich schopnostiam a umožňovala im výber činností. Uplatňovala **metódy** podnecujúce žiakov k aktívnemu učeniu sa. Kognitívne i psychomotorické ciele formulovala komplexne, pri ich formulácii rešpektovala špecifiká edukácie žiakov s mentálnym postihnutím. K činnosti ich stimulovala priebežným formatívnym hodnotením, klasifikáciu neuplatnila.

Vyučovanie v špeciálnej triede bolo na priemernej úrovni.

RIADENIE ŠKOLY

Škola realizovala výchovu a vzdelávanie podľa jednotlivo vypracovaných²⁰ **školských vzdelávacích programov (ŠkVP)** s mottom: „Učiteľ ti môže otvoriť dvere, ale vstúpiť do nich musíš sám.“ Štruktúra uvedených dokumentov bola v súlade s ustanoveniami školského zákona, záznamy o platnosti a ich revidovaní boli aktuálne. Stanovenie cieľov i poslania výchovy a vzdelávania zodpovedalo reálnym personálnym a materiálno-technickým podmienkam školy, korelovalo s požiadavkami školského zákona a príslušných štátnych vzdelávacích programov. Kontrolovaný subjekt deklaroval zameranie školy najmä na podporu aktívneho učenia sa žiakov, na rozvoj komunikačných zručností, čitateľskej gramotnosti, finančnej gramotnosti, otvorenosti, ľudskosti, na spolupatričnosť k okoliu a k regiónu. V oblasti edukácie si vymedzil tri strategické ciele: využívanie informačných a komunikačných technológií (IKT), rozvoj čitateľskej gramotnosti a rozvoj jazykových spôsobilostí v ANJ. Hospitačné zistenia potvrdili napĺňanie deklarovaných vzdelávacích priorít len v obmedzenej miere. Niektoré všeobecne stanovené ciele školy boli uvádzané aj v správe o výchovno-vzdelávacej činnosti za predchádzajúci školský rok, vlastné stanovené ciele neboli vyhodnotené - absentovala analýza ich plnenia.

²⁰ ŠkVP pre primárne vzdelávanie, pre nižšie stredné vzdelávanie a pre žiakov s ľahkým stupňom mentálneho postihnutia.

Učebné plány (UP) pre primárne a nižšie stredné vzdelávanie s vlastnými poznámkami rešpektovali rámcové učebné plány. **Disponibilnými hodinami** boli modifikované v súlade s príslušnými ŠVP a cieľmi školy. V primárnom vzdelávaní boli využité k posilneniu predmetu zo vzdelávacej oblasti Človek a príroda (PDA 3. roč.) a v súlade s deklarovateľnými zámermi školy aj k zavedeniu nových predmetov vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia (ANJ v 1 a 2. ročníku, Čitateľská gramotnosť v 3. a 4. ročníku), Matematika a práca s informáciami (Informatika v 1. a 2. ročníku). V nižšom strednom vzdelávaní bol UP kreovaný disponibilnými hodinami vo vzdelávacích oblastiach Jazyk a komunikácia (SJL v 5. až 9. ročníku), Matematika a práca s informáciami (MAT v 5. a 6. ročníku, Informatika v 9. ročníku), Človek a príroda (BIO v 6. ročníku), Človek a spoločnosť (Dejepis v 6. ročníku), Zdravie a pohyb (TSV v 7., 8. a 9. ročníku) za účelom upevňovania učiva.

Učebné osnovy (UO) vyučovacích predmetov mali rozpracované obsahové štandardy do ročníkov podľa UP ŠkVP. Pre novozavedené vyučovacie predmety mala škola vypracované UO s vymedzením cieľov, obsahového a výkonového štandardu.

V tematických plánoch korešpondujúcich s preberaným učivom, boli uvedené základné charakteristiky a ciele **prierezových tém** (PT), spôsob ich realizácie v procese výchovy a vzdelávania²¹. Prelínali sa všetkými vzdelávacími oblasťami.

V aktuálnom školskom roku v škole evidovali **28 žiakov so ŠVVP**, z toho boli **4 žiaci zo SZP** a **24 žiakov so ZZ. Formou školskej integrácie sa vzdelávalo 15 žiakov** - 1 s poruchou aktivity a pozornosti (ADHD), 8 s vývinovými poruchami učenia (VPU), 4 s VPU a ADHD, 2 s mentálnym postihnutím (MP) a **9 žiakov bolo v špeciálnej triede**. Edukácia integrovaných žiakov prebiehala v bežných triedach prostredníctvom individuálnych vzdelávacích programov (IVP). Zvládať nároky vyučujúcim i žiakom napomáhala špeciálna pedagogička (ŠP), 3 PA, koordinátorka prevencie i výchovný poradca. Účinne spolupracovali s učiteľmi i s odbornými zamestnancami poradenských zariadení²². Aktívnu pomoc pri vzdelávaní žiakov s MP zabezpečovali v hlavných vyučovacích predmetoch PA pod odborným vedením vyučujúcich, výchovné predmety žiaci absolvovali v kmeňových triedach spoločne s intaktnými žiakmi. Všetci žiaci so ZZ mali vyplnené tlačivo Návrh na vzdelávanie dieťaťa alebo žiaka so ŠVVP v materskej škole, v základnej škole, v strednej škole a v špeciálnej škole (Návrh) s informovaným súhlasom zákonného zástupcu a IVP vypracovaný na jeden školský rok. Plnenie IVP priebežne vyhodnocovali a následne aktualizovali. Analýzou predložených dokumentov bolo zistené, že IVP na aktuálny školský rok neobsahoval informovaný súhlas zákonného zástupcu s odovzdaním jeho kópie, čo nebolo v súlade s právnym predpisom. Žiakom s MP IVP nevypracovali, vzdelávali ich podľa UP pre žiakov s MP, čo tiež nebolo v súlade s právnym predpisom. K riešeniu vzniknutých situácií ovplyvnených správaním sa žiakov bola prizývaná aj koordinátorka prevencie a výchovný poradca. Monitorovali klímu v triedach, realizovali preventívne programy i výchovné aktivity, poskytovali individuálne konzultácie žiakom aj zákonným zástupcom a v prípade potreby navrhovali opatrenia. ŠP a PA na 1. stupni pri práci so žiakmi so ŠVVP využívali vhodne najmä svojpomocne vytvorené kompenzačné pomôcky, ktoré napomáhali eliminovať dôsledky ich ZZ.

²¹Boli zabezpečené ako súčasť učebného obsahu vyučovacích predmetov alebo prostredníctvom samostatných projektov, seminárov, vyučovacích blokov, kurzov, besied, návštev výchovných koncertov, hvezdárni a kombináciou rôznych foriem školských aktivít. Realizovali sa aj prostredníctvom didaktických hier, účelových cvičení a exkurzií, zberom papiera, účasťou na súťažiach s rôznou tematikou,...

²² CPaP v Rimavskej Sobotě; SCPaP v Rimavskej Sobotě;

Pri odhaľovaní príčin edukačných problémov škola spolupracovala s príslušnými zariadeniami výchovného poradenstva a prevencie²³.

Vypracované ŠkVP v súlade so ŠVP vytvárali vzdelávacie príležitosti pre intaktných žiakov i žiakov so ŠVVP. Boli pravidelne aktualizované, rešpektovali potreby žiakov i pedagogických zamestnancov (PZ). Deklarované ciele zodpovedali reálnym podmienkam – podľa hospitačných zistení ich škola plnila len čiastočne. Význam ŠkVP ako strategického dokumentu determinovalo nevytvorenie podmienok pre začlenených žiakov prostredníctvom IVP.

Škola viedla **pedagogickú a ďalšiu dokumentáciu** súvisiacu s procesom výchovy a vzdelávania, s jej organizáciou a riadením okrem dokumentácie žiakov so ŠVVP v súlade s platnými právnymi normami. V aktuálnom školskom roku boli triedne knihy vedené v elektronickej podobe. Vnútorne predpisy a všetky zásadné dokumenty boli prerokované v pedagogickej rade.

Riaditeľka školy **podporovala profesijný rozvoj PZ**, vydala Plán profesijného rozvoja 2019 – 2023 ZŠ Janka Jesenského, Mieru 154 a jej organizačných súčastí. Ďalšie vzdelávanie za posledné dva roky vychádzalo zo záujmu učiteľov, z potrieb školy a dopadu dištančnej výučby na žiakov. Z analýzy osobných plánov profesijného rastu PZ a z obsahového zamerania absolvovaného vzdelávania vyplynulo, že vzdelávacie aktivity boli v súlade s cieľmi ŠkVP zamerané na rozvíjanie čitateľskej a prírodovednej gramotnosti žiakov, uplatňovanie IKT, zvyšovanie kompetencií v cudzom jazyku, aplikovanie inovačných vzdelávacích foriem a metód, rozvíjanie kritického myslenia, zvyšovanie telesnej zdatnosti žiakov, na prevenciu sociálno-patologických javov a posilnenie sociálnych väzieb medzi žiakmi. Vzdelávanie učiteľov prebiehalo formou online prednášok, webinárov, prezenčnou formou a samoštúdiom odbornej literatúry. Riaditeľka školy viedla záznam o vzdelávacích aktivitách pedagógov, avšak podľa jej vyjadrenia uplatnenie získaných poznatkov, vedomostí a schopností učiteľov v edukácii osobitne nesledovala. Z rozhovoru tiež vyplynulo, že odovzdávanie informácií z absolvovaných vzdelávaní sa realizovalo len na úrovni neformálnych rozhovorov učiteľov, čo znižovalo celkový vplyv na zlepšovanie kvality poskytovaného vzdelávania. Riaditeľka školy v súlade s jej plánom manažérskeho a pedagogického rozvoja absolvovala niekoľko prednášok zameraných na uplatňovanie právnych predpisov a odmeňovania PZ. Zistenia školskej inšpekcie z hospitačnej činnosti preukázali, že vzdelávanie učiteľov malo pozitívny dopad v oblasti rozvíjania komunikačných zručností žiakov. Získané poznatky z rozvíjania kritického myslenia žiakov boli do vzdelávacieho procesu zakomponované len v malej miere. Výsledky vzdelávania v oblasti inovovaných foriem a metód v edukácii sa výrazne neprejavili pri uplatňovaní efektívnych stratégií ani v primárnom vzdelávaní a ani v nižšom strednom vzdelávaní. IKT učitelia v edukácii využívali, no žiakov k preukázaniu digitálnych zručností väčšinou nevedli.

Výkon štátnej správy v prvom stupni bol realizovaný v súlade s platnými právnymi predpismi. Za posledné 2 roky riaditeľka školy povolila 4 žiakom plniť povinnú školskú dochádzku mimo územia SR. Výchovné opatrenia boli zaznamenané v katalógových listoch žiakov. Štyrom žiakom bolo udelené povolenie vykonať komisionálnu skúšku. Dokumentácia súvisiaca s jej realizáciou obsahovala všetky náležitosti.

K dosahovaniu jednotného postupu školy v oblasti riadenia výchovy a vzdelávania využívala riaditeľka školy **metodické združenie (MZ)** a **predmetovú komisiu (PK)**. Na 1. stupni pracovalo MZ ako poradný orgán, ktorý prerokovával pedagogicko-didaktické a organizačné otázky

²³ CPP Rimavská Sobota; CPP Zvolen; CPP Banská Bystrica, CPP Detva, CPP Lučenec;

výchovno-vzdelávacej činnosti. Jeho činnosť sa riadila plánom práce na daný školský rok. V oblasti výchovno-vzdelávacej práce smerovala k dodržiavaniu UO jednotlivých predmetov prostredníctvom úprav a kontroly plnenia tematických výchovno-vzdelávacích plánov, k zjednocovaniu kritérií hodnotenia kontrolných prác v jednotlivých predmetoch a k organizácii mimo vyučovacích aktivít podporujúcich plnenie cieľov školy. Zabezpečovaním diagnostikovania úrovne vedomostí žiakov formou testov a previerok, vyhodnocovaním ich výchovných a vzdelávacích výsledkov, prijímaním opatrení na odstránenie zistených nedostatkov MZ vytváralo predpoklady na zlepšovanie výchovno-vzdelávacích výsledkov žiakov. Plán PK vychádzal z vyhodnotenia činnosti za predchádzajúci školský rok. Z analýzy zápisníc z rokovaní PK vyplynulo, že jej členovia rozoberali sociálnu klímu a dochádzku žiakov podľa tried, vyhodnocovali prácu s integrovanými žiakmi a spoluprácu učiteľa s PA. Po identifikovaní problémov vo vyučovaní prijímali opatrenia s termínom plnenia a určením zodpovednej osoby. V kooperácii s vedením školy diagnostikovali úroveň vedomostí žiakov vstupnými testami z MAT a SJL vo všetkých ročníkoch 2. stupňa s cieľom porovnania výsledkov so zisteniami výstupných testov z predchádzajúceho školského roka. Vyhodnotenie výsledkov bolo zdokumentované a k zisteniam boli prijaté konkrétne opatrenia na zlepšenie. Interné vzdelávanie svojich členov poradné orgány zabezpečovali najmä vzájomnou výmenou ich pedagogických skúseností. Ich podiel na zvyšovaní kvality edukácie znižovala absencia kontroly plnenia opatrení formou vyhodnotenia ich prínosu a nedostatočné odovzdávanie si poznatkov z absolvovaných foriem vzdelávania.

Vedúci pedagogickí zamestnanci riadili pedagogické procesy v rámci školy v súlade s jej koncepčným zámerom, ale nie vždy v súlade s právnymi predpismi. Podporovali vlastný odborný a manažérsky rast i odborný rast zamestnancov školy – implementovanie získaných poznatkov do edukácie nemonitorovali.

Vnútny systém kontroly a hodnotenia bol súčasťou ŠkVP, zahŕňal kontrolu a hodnotenie žiakov, zamestnancov školy a hodnotenie školy. Škola mala vypracované interné dokumenty²⁴ kontroly s **kritériami hodnotenia výkonov žiakov** v jednotlivých predmetoch v súlade s príslušným metodickým pokynom na hodnotenie a klasifikáciu žiakov základných škôl. Boli v nich stanovené spôsoby, postupy a formy hodnotenia. Spôsob hodnotenia žiakov bol prerokovaný v pedagogickej rade a po jeho schválení boli s ním preukázateľne oboznámení všetci žiaci v úvode školského roka. V predloženom školskom poriadku boli určené postupy a pravidlá pre hodnotenie správania spolu s opatreniami vo výchove. Škola preukázateľne informovala zákonných zástupcov žiaka o udelení výchovných opatrení, ktoré boli následne zaznamenané v katalógových listoch. Ročný plán kontrolnej a hospitačnej činnosti na aktuálny školský rok obsahoval ciele korešpondujúce so zameraním školy, štruktúru, formy, metódy a spôsoby kontroly. Kontrolná činnosť rozpracovaná na jednotlivé mesiace bola plánovaná v dostatočnom rozsahu so zameraním na všetky oblasti výchovno-vzdelávacej činnosti školy. Vedenie školy monitorovalo kvalitu výchovno-vzdelávacej činnosti prostredníctvom hospitačnej činnosti, ktorá bola zameraná na kontrolu deklarovaných cieľov. Riaditeľka školy a jej zástupkyňa analyzovali výsledky kontroly a na základe výstupných zistení navrhovali opatrenia na korekciu pozorovaných nedostatkov. Predložené hodnotenia hospitovaných hodín vedúcimi

²⁴ Systémy hodnotenia a klasifikácie jednotlivých predmetov na 1. stupni, na 2. stupni, na 1. a 2. stupni špeciálnych tried – variant A

zamestnancami neboli v súlade so zisteniami školskej inšpekcie – prevažovali v nich pozitíva, podľa inšpekčných zistení prejavili žiaci celkove priemernú úroveň rozvoja kľúčových kompetencií. V rámci systému kontroly a hodnotenia PZ boli v pracovnom poriadku komplexne vypracované **kritériá**, prednostne zamerané **na hodnotenie učiteľov** v procese výchovy a vzdelávania. Riaditeľka školy a jej zástupkyňa postupovali pri kontrole edukácie premyslene a v súlade s vypracovanými vnútornými systémami. Predložené písomné záznamy preukázali, že kontrola a hodnotenie PZ boli uskutočnené v súlade so zadanými kritériami. K dispozícii boli aj záznamy z výsledkov plánovaných kontrol výchovno-vzdelávacej činnosti (kontrola pedagogickej dokumentácie, klasifikácie, činnosti koordinátorov, pedagogického dozoru nad žiakmi...), ktoré obsahovali pomenované nedostatky a termíny na ich odstránenie²⁵. Z rozhovoru s riaditeľkou školy a z analýzy predloženej dokumentácie vyplynulo, že v škole v súčasnosti neprebíhalo systematické **sebahodnotenie školy** s určením cieľov, kritérií, indikátorov kvality a nástrojov merania. Pozitívom bolo, že škola považovala autoevalváciu za užitočný nástroj zvyšovania kvality práce školy a nie za ďalšiu byrokratickú záťaž.

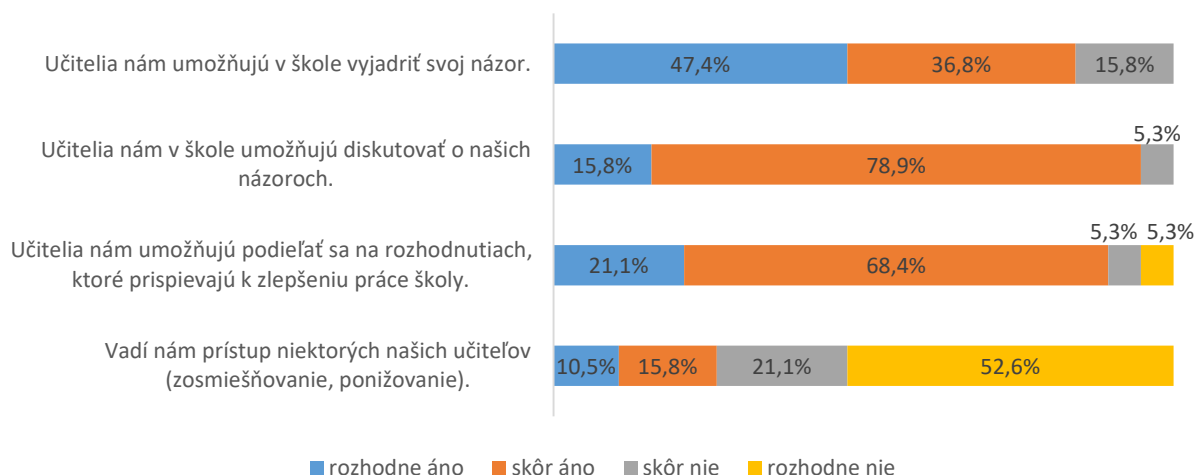
Kontrolný systém predstavoval funkčný nástroj pedagogického riadenia, vedúci zamestnanci postupovali pri kontrolnej činnosti premyslene a zodpovedne. Úroveň monitorovania výchovno-vzdelávacieho procesu limitovala absencia kontroly plnenia následných opatrení.

Z výsledkov dotazníka zadaného 14 pedagogickým zamestnancom vyplynula **uzavretá klíma** školy. Učitelia rešpektovali svojich kolegov a aktívne s nimi spolupracovali, pedagogický kolektív však nepovažovali za súdržný. Správanie riaditeľky vnímali ako direktívne, cítili veľké množstvo zaťažujúcej administratívy. Najvýraznejšie sa od priemerných hodnôt odchyľovala frustrácia učiteľov, s čím korelovali nízke hodnoty indexu otvorenosti (príloha č. 1). Z výsledkov anonymných dotazníkov zadaných žiakom 8. a 9. ročníka vyplynulo, že vzájomný **vzťah medzi učiteľmi a žiakmi poskytoval** žiakom pocit istoty a fyzického bezpečia, čo bolo v súlade s údajmi uvedenými v dotazníku pre PZ, kde sa učitelia vyjadrili, že sa správajú k žiakom priateľsky a potvrdili to aj zistenia školskej inšpekcie na všetkých hospitovaných hodinách (Graf 8). Z odpovedí vyplynulo, že im učitelia umožňovali vyjadriť svoje názory a diskutovať o nich (Graf 9), pristupovali k nim podľa ich schopností (84,2 %), poskytli im možnosť sebahodnotenia (100 %), čo však bolo pozorované len na 27,8 % hospitovaných hodín (Graf 7).

Systematické budovanie partnerských vzťahov s akcentom na posilňovanie vzájomnej dôvery a spolupráce a **bezpečnosť školského prostredia** v zadanom dotazníku potvrdili žiaci 6. a 7. ročníka. Všetci považovali učiteľov za chápacích a tolerantných. Uviedli, že učitelia dôsledne a spravodlivo riešili nevhodné správanie každého žiaka (94,1 %), zároveň priznali nevhodné správanie sa počas vyučovania (70,6 %). Prestávky trávili všetci bez používania mobilných telefónov najčastejšie vzájomnými rozhovormi (88,2 %). Takmer všetci popreli vysmievanie sa spolužiakom (82,4 %). Svoju účasť na rôznych aktivitách zameraných na riešenie konfliktov a vzťahov medzi žiakmi v triede a v škole potvrdila polovica opýtaných. Svedkom šikanovania bolo 29,4 % respondentov, štyria obeťou šikanovania (11,8 %), podporu našli u rodičov a spolužiakov. Najčastejšie sa so šikanovaním stretli počas prestávky (23,5 %) a v priestoroch školy (11,8 %). Zistenia školských inšpektorov potvrdili na všetkých sledovaných hodinách pracovnú atmosféru, v ktorej vzájomné vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi poskytovali pocit istoty, fyzického i psychického bezpečia.

²⁵ Vyhodnotenie vnútroškolskej kontroly za 1. polrok 2022/2023.

Graf 9 Vzťahy medzi žiakmi a učiteľmi z pohľadu žiakov

Škola v ŠkVP deklarovala zabezpečenie rovnocenného prístupu k vzdelávaniu pre všetkých žiakov, primeraný rozvoj ich schopností. Evidovala žiakov so ZZ, zo SZP, z MRK a žiakov patriacich k národnostným menšinám, ktorí mali materinský jazyk iný ako vyučovací jazyk školy. Formou integrácie, individuálneho prístupu a činnosťou PA sa im snažila zabezpečiť rovný prístup ku kvalitnému vzdelávaniu. Podľa vyjadrenia riaditeľky školy najčastejšími príčinami vzdelávacích problémov žiakov zo SZP a z MRK boli nesprávne postoje žiakov k učeniu sa, nízka forma spolupráce rodičov so školou, v niektorých prípadoch i narušená štruktúra rodiny a nepravidelná dochádzka do školy. Škola týmto žiakom ponúkla možnosť doučovania, o ktoré väčšinou neprejavili záujem a zintenzívnila spoluprácu s ich zákonnými zástupcami.

V školskom roku 2021/2022 v primárnom vzdelávaní evidovali 2 neprospievajúcich žiakov, ktorí neprospevali v predmetoch SJL, MAT a PDA a opakovali 1. ročník. V nižšom strednom vzdelávaní nepospeli 2 žiaci z predmetov SJL, MAT, GEG, DEJ a opakovali 5. ročník. Škola neevidovala žiakov, ktorí predčasne ukončili školskú dochádzku. Štátna školská inšpekcia overovala príčiny neprospevania žiakov dotazníkom zadaným 3 vyučujúcim, rozhovorom s 3 neprospievajúcimi žiakmi a s vedením školy. Hlavnými príčinami školského neúspechu žiakov podľa riaditeľky školy boli ľahostajný prístup žiakov k vzdelávacím výsledkom, postoje rodiny ku vzdelávaniu a na 1. stupni i ťažkosti spôsobené prechodom z materskej školy. V dotazníku pre pedagogických zamestnancov ako príčinu neúspechu žiakov všetci traja uviedli nezaujem rodičov a dvaja nepravidelnú školskú dochádzku. Žiaci tieto výpovede vo svojich odpovediach nepotvrdili. Podľa vyjadrenia vedenia školy príčiny vzdelávacích neúspechov analyzovali na zasadnutiach pedagogických rád a metodických orgánov, čo potvrdili i učitelia. K účinným opatreniam, ktoré žiakom najviac pomohli, zaradili zapojenie sa do projektu Spolu múdrejší, individuálny prístup, pomoc PA počas vyučovania a tiež komunikáciu so zákonnými zástupcami, ktorú v dotazníku potvrdili učitelia i žiaci. Ako formu podpory **menej úspešným žiakom** (MÚŽ) učitelia uviedli spoluprácu s PA, tímové aktivity a hry s celou triedou, individuálny prístup, diferenciaciu úloh, využívanie motivačného formatívneho hodnotenia, poskytovanie povzbudzujúcej spätnej väzby, zároveň však deklarovali, že pri zavádzaní nového učiva najčastejšie volili frontálne vyučovanie. Žiaci vo svojich odpovediach potvrdili, že sa v triednom kolektíve cítia spokojne, učitelia ich povzbudzujú po dobre vykonanej práci, vysvetlia im, kde robia chyby a v čom musia pridať, venujú sa im viac, ako ostatným, dosvedčili i spoluprácu s PA, ale zadávanie diferencovaných úloh nepotvrdili. S absolvovaním doučovania súhlasil len jeden

žiak, ostatní o tejto možnosti síce vedeli, ale neprejavili o ňu záujem. S tvrdeniami učiteľov, že prejavujú záujem o ich záľuby, osobnosť a rodičia sa nezaujímajú o ich vzdelávacie výsledky, žiaci nesúhlasili. Škola mala vypracovaný vnútorný systém na podporu MUŽ²⁶, ktorý určoval postup školy pri predchádzaní opakovanému ročníku. V minulom školskom roku niektorí PZ absolvovali semináre v oblasti prevencie školského neúspechu²⁷ a v aktuálnom školskom roku bolo naplánované aktualizčné vzdelávanie pre všetkých PZ zamerané na inkluzívne vzdelávanie. Riaditeľka školy považovala pedagógov za dostatočne odborne spôsobilých na zvládnutie individuálnych potrieb žiakov.

Žiaci mali možnosť zapájať sa do **mimoškolskej činnosti** prostredníctvom 8 záujmových útvarov zameraných na športové aktivity a folklór. Škola zapájala žiakov do projektov s environmentálnou tematikou a so zameraním na zdravý životný štýl. Každoročne organizovala lyžiarsky i plavecký kurz, školu v prírode, zapájala žiakov do súťaží na regionálnej²⁸ a krajskej²⁹ úrovni. Žiaci 1. stupňa sa zúčastnili aktivít v rámci environmentálnej výchovy³⁰. Školské aktivity a svoje úspechy prezentovali na svojom webovom sídle i v regionálnej tlači. Z rozhovoru s riaditeľkou školy a z analýzy predloženej dokumentácie vyplynula aktívna spolupráca so zriaďovateľom, radou školy, radou rodičov, poradenskými zariadeniami, miestnym športovým klubom, kultúrными združeniami³¹, políciou, s miestnymi i okolitými školami. Uvedené skutočnosti vytvárali predpoklad na skvalitňovanie výchovy a vzdelávania.

Program vzdelávania na získanie nižšieho stredného vzdelania škola neorganizovala.

Pozitívne vzťahy medzi učiteľmi a žiakmi podporovali priaznivú atmosféru. Klíma školy bola uzavretá, charakterizovaná frustráciou učiteľov. PZ považovali riaditeľku školy za ústretovú, zároveň vnímali jej správanie ako direktívne.

Výchovné poradenstvo vykonával PZ, ktorý bol súčasne ustanovený aj do funkcie kariérneho poradcu. V spolupráci s učiteľmi koordinoval informačnú a metodickú pomoc žiakom a ich zákonným zástupcom pri riešení výchovných a vzdelávacích problémov, kooperoval s poradenskými zariadeniami. Analýza dokumentácie potvrdila, že pri riešení výchovných problémov žiakov pravidelne spolupracoval s vedením i s PZ školy, kde navrhovali rôzne sankčné opatrenia, ale aj výchovné intervencie. Efektívny systém poskytovania poradenstva potvrdili odpovede žiakov v dotazníku BŠP, pretože väčšina (97 %) žiakov vedela, kto z učiteľov je výchovný poradca (VP) a 23,5 % sa zúčastnilo na stretnutiach s ním pri riešení osobnostných alebo školských problémov. V rozhovore uviedol, že pre žiakov 6.-9. ročníka organizoval prednášky zamerané na šikanovanie a stretnutia s odborníkmi.

Výchovný poradca spĺňal kvalifikačné predpoklady na výkon pedagogickej a odbornej činnosti. Poskytoval poradenské služby žiakom a ich zákonným zástupcom, pričom spolupracoval so strednými školami a s regionálnymi potencionálnymi zamestnávateľmi³². Pre žiakov 6. až 9. ročníka pripravoval prednášky na výber povolania³³. Na poradenskú činnosť mal vytvorené

²⁶ Konceptia eliminácie ohrozenia žiakov školským neúspechom

²⁷ Doučovanie – súčasnosť a budúcnosť, Budovanie pozitívnej klímy v triede, Spolupráca učiteľ – asistent pre dobro žiakov...

²⁸ 1., 2. miesto Hviezdoslavov Kubín

²⁹ 4. miesto olympiáda v anglickom jazyku

³⁰ navštívili Ekorelax v Rimavskej Sobote, so skupinou pedagógov a študentov z Univerzity Komenského a Karlovej univerzity viedli besedu o geografickej výprave a v spolupráci s rodičmi upravovali pozemok školy

³¹ Matica slovenská v Rimavskej Sobote, Gemersko-malohontské osvetové stredisko, Gemersko-malohontské múzeum, Knížnica Mateja Hrebendu...

³² Tauris Rimavská Sobota, Junior centrum Mladosť Rimavská Sobota.

³³ Čím chcem byť, Čo ma baví a čo chcem v živote robiť, Kroky k povolaniu.

vhodné podmienky³⁴. Väčšina opýtaných žiakov (84,2 %) poznala kariérneho poradcu a všetci považovali za dôležité mať v škole takéhoto učiteľa. Podľa plánu práce na aktuálny školský rok sa zameriaval predovšetkým na poskytovanie služieb žiakom 8. a 9. ročníka a ich zákonným zástupcom. Väčšina respondentov (84,2 %) vyjadrila spokojnosť s množstvom poskytnutých informácií o možnostiach ďalšieho štúdia a 79% žiakov pokladalo sprostredkované informácie o duálnom vzdelávaní a ostatných formách odborného vzdelávania za primerané. Predložené záznamy potvrdili poskytovanie poradenstva aj skupinám žiakov, ktorým vo zvýšenej miere hrozilo riziko predčasného ukončenia školskej dochádzky. Učitelia i zákonní zástupcovia žiakov aktívne participovali na preventívnych programoch, v prípade potreby spolupracovali s poradenskými zariadeniami.

Aktívnu ochranu žiakov pred sociálno-patologickými javmi spolu s VP, triednymi učiteľmi a vedením školy zaisťovala **koordinátorka prevencie** - osobitnú pozornosť venovala žiakom z prostredia ohrozeného sociálnou patológiou. Škola monitorovala zmeny v správaní žiakov najmä dozorom PZ pri všetkých organizačných formách vyplývajúcich z výchovno-vzdelávacieho procesu, vrátane mimoškolských podujatí, rozhovormi na triednických hodinách a zhromažďovaním informácií o žiakoch v spolupráci so zákonnými zástupcami. V spolupráci s VP, vedením školy a triednymi učiteľmi koordinátorka prevencie participovala na riešení opakovaných a závažných porušení školského poriadku. Výchovné problémy konzultovala aj s odborníkmi CPP, ktorí im poskytli výchovné intervencie formou individuálnych konzultácií. Pôsobila na žiakov hlavne v oblasti bezpečného internetu, zdravého životného štýlu, prevencie proti drogovým závislostiam a šikanovaniu, prevencie návykového a rizikového správania i v oblasti formovania medziľudských vzťahov. Väčšina žiakov (79,4 %) sa v dotazníku vyjadrila, že ju pozná. Zákonní zástupcovia žiakov boli informovaní o preventívnych aktivitách školy³⁵ na rodičovských združeniach prostredníctvom triednych učiteľov.

PA podľa požiadaviek učiteľov v kooperácii s triednymi učiteľmi vytvárali pre žiakov so ŠVVP rovnosť príležitostí v edukácii. Napomáhali im pri prekonávaní bariér. Hľadali účinné stratégie na rozvoj ich potenciálu, pomáhali zvládať nároky - zjednodušovali alebo zopakovali výklad učiteľa, poskytovali pomoc pri riešení úloh, príprave pomôcok. Pri práci so žiakmi škola využívala kompenzačné pomôcky³⁶. ŠP a PA na 1. stupni pri práci so žiakmi so ŠVVP využívali vhodne najmä svojpomocne vytvorené kompenzačné pomôcky, ktoré napomáhali eliminovať dôsledky ich ZZ.

Systém identifikovania problémov v osobnostnom a sociálnom vývine žiakov fungoval v škole premyslene. Poskytované poradenstvo pre žiakov, PZ a zákonných zástupcov vytváralo predpoklad na účinné prekonávanie bariér vo výchove a vzdelávaní.

Riadenie školy bolo na dobrej úrovni.

PODMIENKY VÝCHOVY A VZDELÁVANIA

Riaditeľka školy a jej zástupkyňa spĺňali kvalifikačné predpoklady a požiadavky na výkon riadiacej funkcie. Pedagogickí zamestnanci spĺňali požadované kvalifikačné predpoklady. Na prvom stupni bolo odborne odučených 85,71 % hodín, na druhom stupni 63,58 % hodín³⁷. Celková odbornosť vyučovania bola 74,65 %.

³⁴ Znížený základný úväzok, upravený rozvrh, vyčlenenie miestnosti, IKT s prístupom na internet.

³⁵ Školský poriadok; Vnútorňa smernica k prevencii a riešeniu šikanovania žiakov v školskom prostredí; preventívne aktivity; možnosti odbornej pomoci v oblasti bezpečnosti a prevencie sociálno-patologických javov.

³⁶ pracovné listy, čitateľské aj matematické tabuľky, prehľady gramatiky, matematiky a fyziky;

³⁷ Neodborne boli na prvom stupni vyučované predmety ANJ, výtvarná výchova, TSV. Na druhom stupni boli neodborne vyučované SJL, MAT, FYZ, CHE, GEG, hudobná výchova a výtvarná výchova.

Vedúci pedagogickí zamestnanci a ostatní učitelia spĺňali kvalifikačné predpoklady na výkon pracovnej činnosti, čo vytváralo predpoklady na zabezpečenie požadovanej úrovne edukačného procesu.

Kontrolovaný subjekt realizoval výchovno-vzdelávací proces v dvoch budovách. Edukácia prebiehala v 10 kmeňových funkčne zariadených triedach, učebni informatiky, multimediálnej a jazykovej učebni. K dispozícii boli aj multifunkčné ihrisko a školská knižnica. Na vyučovanie TSV škola využívala obecnú športovú telocvičňu. Žiaci mali vytvorený priestor na trávenie voľného času na chodbách, v ktorých sa nachádzali spoločenské hry a stolný futbal. Odborné učebne boli účelne využívané podľa rozvrhov a mali vypracované prevádzkové poriadky. Stravovanie pre žiakov aj zamestnancov školy zabezpečovala školská jedáleň. Vnútorne priestory boli esteticky dotvorené kvetinovou výzdobou, športovými trofejami, výstavkami prác žiakov a nástenkami s rôznou tematikou. Vonkajšie školské priestory boli využívané na pohybové aktivity žiakov, na činnosť ŠKD, ponúkali príležitosti na relaxáciu (oddychové kútiky s lavičkami). V čase mimo vyučovania slúžili najmä na činnosť záujmových útvarov, prípravu súťaží a olympiád. Oddelenia ŠKD boli zriadené v dvoch triedach na prvom stupni. Škola nemala bezbariérový prístup.

Vytvorené priestorové podmienky poskytovali realizovanie výchovno-vzdelávacieho procesu s predpokladom jeho skvalitňovania v súlade so ŠkVP. Nezabezpečenie bezbariérového prístupu neumožňovalo vzdelávanie každého žiaka.

Škola bola dostatočne vybavená učebnicami a učebnými textami, disponovala prevažne novšími učebnými a kompenzačnými pomôckami, ktoré boli priebežne podľa požiadaviek učiteľov doplňované. Predpoklad pre rozvoj kompetencií žiakov v oblasti využívania IKT škola vytvárala zriadením jednej počítačovej učebne s 20 novšími funkčnými osobnými počítačmi. Všetky triedy boli vybavené systémom umožňujúcim využívať prostriedky IKT vo vyučovacom procese (dataprojektory, interaktívne tabule a zároveň každý vyučujúci disponoval s vlastným notebookom). Prístup k internetu bol realizovaný prostredníctvom optickej a Wi-Fi siete. Vybavenie učebných priestorov učebnými pomôckami bolo primerané a umožňovalo plniť učebné osnovy všetkých predmetov. Inšpekčné zistenia preukázali na sledovaných hodinách účelné a zmysluplné využívanie materiálnych prostriedkov pri plnení obsahu vzdelávania. V protiklade so zadefinovanou prioritou v ŠkVP nebol počas hospitácií zaznamenaný rozvoj digitálnych zručností žiakov. Prostriedky IKT boli učiteľmi využívané prevažne na prezentáciu, žiaci s nimi pracovali ojedinele.

Materiálno-technické podmienky vytvárali predpoklady pre aktivizáciu i činnosť učenia sa všetkých žiakov a umožňovali plnenie cieľov školy.

Riaditeľka školy po prerokovaní s orgánmi školskej samosprávy a v pedagogickej rade školy vydala a zverejnila **školský poriadok**, ktorý nebol vypracovaný v súlade s právnym predpisom - neupravoval pravidlá vzťahov medzi žiakmi a PZ. Žiaci boli s jeho obsahom oboznámení na triednických hodinách v úvode školského roka, ich zákonní zástupcovia na plenárnom zasadnutí rodičovského združenia a PZ na pracovnej porade. Väčšina (73,53 %) žiakov 6. a 7. ročníka v dotazníku potvrdila, že s učiteľmi diskutovali o pravidlách správania sa stanovených v školskom poriadku a 38,24 % uviedlo, že niektoré jeho ustanovenia mali možnosť zmeniť. Boli v ňom zahrnuté výchovné opatrenia vzhľadom na počet neospravedlnených vymeškaných hodín a závažných priestupkov vo výchovno-vzdelávacom procese i mimo neho. V predchádzajúcom školskom roku žiaci školy vymeškali spolu 18 025 ospravedlnených hodín s priemerom na žiaka 124,31 a 28 neospravedlnených hodín s priemerom 0,19. Kontrolou bolo zistené, že žiadny žiak nevymeškal neospravedlnene viac ako 15 vyučovacích hodín v mesiaci.

V súlade s vymedzenými pravidlami boli za 2. polrok udelené 4 pokarhania a 1 znížená známka zo správania. Riaditeľka školy v rozhovore potvrdila účinnosť väčšiny výchovných opatrení.

V škole bol ustanovený **školský parlament**. Svoju činnosť realizoval podľa vypracovaného štatútu, harmonogramu zasadnutí a plánu školských a mimoškolských podujatí, na príprave a priebehu ktorých jeho členovia pravidelne participovali³⁸. Zúčastňovali sa na chode školy, navrhovali aktivity do jej plánu práce, ktoré boli aj čiastočne zapracované. Ich pôsobenie s cieľom dosiahnutia pozitívnych zmien v škole bolo prejavom dôvery ich spolužiakov. Traja z 5 opýtaných deklarovali účasť na riešení výchovných problémov s učiteľmi. Vedúci pedagogickí zamestnanci akceptovali názory školského parlamentu.

V organizácii výchovno-vzdelávacieho procesu boli rešpektované základné fyziologické, psychické a hygienické potreby. V škole dodržiavali stanovený začiatok a koniec vyučovania, dĺžku vyučovacích hodín/vyučovacieho dňa a organizáciu prestávok. Oblasti zaistenia bezpečnosti a ochrany zdravia pri výchovno-vzdelávacích činnostiach venovali primeranú pozornosť. Viedli evidenciu školských úrazov. Dokumentácia o organizácii exkurzií, školských výletov, lyžiarskeho, plaveckého kurzu, školy v prírode, hromadných školských, mimoškolských akcií a podujatí obsahovala požadované náležitosti, vrátane preukázateľného poučenia žiakov o bezpečnosti a ochrane zdravia i informovaného súhlasu zákonných zástupcov pri realizácii uvedených akcií.

Podmienky výchovy a vzdelávania boli na veľmi dobrej úrovni.

2 ZÁVERY

Napriek relatívne optimálne vytvoreným podmienkam bola celková **úroveň vyučovania** sledovaných predmetov priemerná. Žiaci preukázali dostatočne osvojené *komunikačné spôsobilosti*, ktoré uplatňovali v interakcii s učiteľmi i spolužiakmi. Zlepšenie si vyžaduje vedenie žiakov ku kritickému hodnoteniu textu. V protiklade s deklarovávaným rozvíjaním čitateľskej gramotnosti učiteľia na väčšine hodín neumožnili žiakom vyvodzovať závery, v dôsledku čoho väčšina žiakov nedisponovala spôsobilosťou posudzovania pravdivosti či spoľahlivosti informácií. Úspešné riešenie úloh na porozumenie a aplikáciu stimulovalo účelné využívanie materiálnych prostriedkov. Úroveň *poznávacích kompetencií* limitovala nízka frekvencia zadávania hodnotiacich úloh a úloh podporujúcich rozvíjanie tvorivosti. Uplatňované edukačné metódy a formy nerozvíjali kauzálne myslenie žiakov a nepodporovali ich originalitu. V procese edukácie si najmenej rozvíjali *kompetencie k celoživotnému učeniu sa*. Len v minimálnej miere dostali príležitosť usmerňovať vlastné učenie sa, poznávanie a rozvíjať si sebareflexiu. V dôsledku neadekvátneho podnecovania k overovaniu správnosti svojich postupov v učení si nehľadali príčiny chýb a nekorigovali ich, neanalyzovali vlastné postupy. Žiaci väčšinou ochotne vyjadrovali svoje názory, čo podporovalo rozvíjanie ich *občianskych kompetencií*, rešpektovali stanoviská iných, no nie vždy svoje postoje podložili argumentmi. Zlepšenie si tiež vyžaduje častejšie zaradovanie kooperatívnej činnosti a nabádanie žiakov k zmysluplnému využívaniu IKT. Preukázanie *sociálnych kompetencií* limitovalo nevedenie žiakov k zdôvodňovaniu výsledkov skupinovej/párovej práce a neumožnenie vzájomného porovnávania záverov

³⁸ Deň školskej kuchyne – prezentácia jedál národných kuchýň rôznych štátov; Deň učiteľov – výučbu uskutočňovali v ten deň členovia ŠkP vo vybraných nižších ročníkoch; hodnotenie čistoty tried a poriadku v skrinkách vo vstupnej hale školy; plnili funkciu zástupcov spolužiakov pri tľmočení názorov na výučbu začínajúcich a nových učiteľov školy

kooperatívnej činnosti. Z hospitačných zistení vyplynulo, že výchovno-vzdelávací proces bol prevažne zameraný na obsahové ciele, nie na zručnosti a schopnosti žiakov.

Vypracované **ŠkVP** umožňovali uskutočňovať výchovu a vzdelávanie žiakov podľa reálne stanovených strategických cieľov. Ich kvalitu znižovalo nevytvorenie podmienok pre začlenených žiakov prostredníctvom IVP. Pozitívnym zistením v oblasti riadenia bolo realizovanie deklarovanej starostlivosti a zabezpečenie **rovnocenného prístupu k vzdelávaniu** žiakov so ŠVVP, z MRK i žiakov patriacich k národnostným menšinám. V procese výučby poskytovali PA pomoc žiakom so ŠVVP na 14 (27,5 %) pozorovaných hodinách. Spoluorganizovanie ich činností v súlade s pokynmi učiteľov a zmysluplná vzájomná komunikácia viedla k ich začleňovaniu do práce triedy a k správne vyriešeniu úloh – v dôsledku čoho žiaci so ŠVVP na hospitovaných hodinách preukázali porovnateľné poznávacie spôsobilosti ako intaktní žiaci. **Poradné orgány** participovali na kvalite edukácie, stanovením konkrétnych efektívnych nástrojov znižovali školský neúspech MÚŽ. **Kontrolný systém** predstavoval funkčný nástroj pedagogického riadenia. Vedenie školy v kooperácii s poradnými orgánmi monitorovalo kvalitu edukácie, analyzovalo výsledky kontroly a na základe výstupných zistení prijímalo opatrenia na korekciu pozorovaných nedostatkov. Zlepšenie si vyžaduje vykonávanie dôslednej kontroly prijatých opatrení, podľa hospitačných zistení aktuálna kontrola podmienila len čiastkové zvyšovanie kvality edukácie. Škola napomáhala **profesijnému rastu** PZ v súlade so stanovenými zámermi, no implementovanie získaných poznatkov vo výchovno-vzdelávacom procese nemonitorovala.

Estetický vzhľad interiéru aj exteriéru vytvárajúci motivujúce prostredie a **priestorové podmienky** umožňujúce realizovanie edukácie v súlade so ŠkVP vytvárali predpoklady na naplnenie strategických cieľov školy. Vybavenie učebných priestorov **učebnými pomôckami** bolo primerané vo vzťahu k obsahu vzdelávania a umožňovalo plniť učebné osnovy všetkých predmetov. Napriek tomu, že všetky triedy boli vybavené systémom umožňujúcim využívať prostriedky IKT a v protiklade s deklarovaným cieľom nebol rozvoj digitálnych zručností žiakov zaznamenaný na hospitovaných hodinách. Prostriedky IKT boli učiteľmi využívané prevažne na prezentáciu, žiaci s nimi pracovali ojedinele. Nedostatkom v podmienkach bezpečnosti bolo neupravenie pravidiel vzťahov medzi žiakmi a PZ v **školskom poriadku**.

Komparácia záverov z komplexnej inšpekcie uskutočnenej v školskom roku 2011/2012 s aktuálnymi zisteniami preukázala, že úroveň pedagogického riadenia zostala dobrá. Podmienky výchovy a vzdelávania sa najmä v dôsledku vybavenia všetkých tried systémom umožňujúcim využívanie prostriedkov IKT zvýšili z dobrej úrovne na veľmi dobrú. Učenie sa žiakov zostalo na priemernej úrovni.

Školská inšpekcia na hodnotenie škôl/školských zariadení používa tieto hodnotiace výrazy:

veľmi dobrý	- výrazná prevaha pozitív, drobné formálne nedostatky, mimoriadna úroveň
dobrý	- prevaha pozitív, formálne, menej významné vecné nedostatky nadpriemerná úroveň
priemerný	- vyrovnanosť pozitív a negatív, priemerná úroveň
málo vyhovujúci	- prevaha negatív, výrazné nedostatky, citeľne slabé miesta, podpriemerná úroveň
nevyhovujúci	- výrazná prevaha negatív, zásadné nedostatky ohrozujúce priebeh výchovy a vzdelávania

otvorená klíma školy

je charakterizovaná vzájomnou dôverou v učiteľskom zbore, súdržnosťou kolektívu, angažovanosťou učiteľov, demokratickým štýlom riadenia školy, pričom systém riadenia je pevný a stabilný

uzavretá klíma školy

je charakteristická nedôverou medzi učiteľmi a ich slabou angažovanosťou; v riadení školy je cítiť formalizmus, riaditeľ si udržiava odstup, chod školy a smerovanie školy sú učiteľom nejasné

Zistilo sa porušenie všeobecne záväzných právnych a interných predpisov:

1. § 7a ods. 1 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*vzdelávanie žiaka podľa individuálneho vzdelávacieho programu bez informovaného súhlasu zákonného zástupcu*);
2. § 7a ods. 2 zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*nevypracovanie individuálneho vzdelávacieho programu pre žiaka so ŠVVP v súlade s odporúčaniami zariadenia poradenstva a po konzultácii so zákonným zástupcom*);
3. § 153 ods. 1 písm. a) zákona č. 245/2008 Z. z. o výchove a vzdelávaní (školský zákon) a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (*neupravenie pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s pedagogickými zamestnancami a ďalšími zamestnancami školy*);
4. § 7 ods. 1 vyhlášky MŠVVaŠ SR č. 223/2022 o základnej škole (*neposkytovanie kópie individuálneho vzdelávacieho programu žiaka so ŠVVP jeho zákonnému zástupcovi*).

Zamestnanci, ktorých sa príslušné inšpekčné zistenia týkajú, boli s výsledkami a závermi oboznámení.

OPATRENIA ŠTÁTNEJ ŠKOLSKEJ INŠPEKCIE

Na základe zistení a ich hodnotení uvedených v správe o výsledkoch školskej inšpekcie Štátna školská inšpekcia uplatňuje voči vedúcemu zamestnancovi kontrolovaného subjektu tieto opatrenia:

1. **odporúča**
 - kontrolnú činnosť zamerať na využívanie efektívnych stratégií vyučovania s cieľom rozvíjania vyšších myšlienkových procesov, kritického myslenia, sebahodnotiacich zručností žiakov a sociálnych spôsobilostí v kooperatívnych činnostiach;
 - monitorovať a vyhodnocovať vplyv absolvovaných vzdelávaní učiteľov na kvalitu výchovy a vzdelávania s dôrazom na podporu učenia sa každého žiaka;
 - kontrolovať akceptovanie prijatých opatrení, zistenia zovšeobecňovať na zasadnutiach pedagogickej rady a využívať ich k plánovaniu ďalších postupov na zlepšovanie úrovne školy.
2. **ukladá kontrolovanému subjektu v lehote do 24. 05. 2023 prijať konkrétne opatrenia** na odstránenie zistených nedostatkov týkajúcich sa vzdelávania žiaka podľa IVP bez informovaného súhlasu zákonného zástupcu, nevypracovania IVP pre žiaka so ŠVVP, neposkytovania kópie IVP zákonnému zástupcovi a neupravenia pravidiel vzájomných vzťahov a vzťahov s PZ a ďalšími zamestnancami v školskom poriadku a predložiť ich

Školskému inšpekčnému centru Banská Bystrica s uvedenými termínmi splnenia a menami zodpovedných zamestnancov.

Správu o splnení prijatých a uložených opatrení na odstránenie nedostatku a jeho príčin predložiť Školskému inšpekčnému centru Banská Bystrica v termíne do **31. 08. 2023**.

PÍ SOMNÉ MATERIÁLY POUŽITÉ PRI ŠKOLSKEJ INŠPEKCII:

1. Inovované školské vzdelávacie programy, učebné osnovy, učebný plán, školský poriadok;
2. správa o výchovno-vzdelávacej činnosti, jej výsledkoch a podmienkach školy za školský rok 2021/2022;
3. triedne knihy, triedne výkazy, katalógové listy žiakov;
4. dokumentácia žiakov so ŠVVP;
5. rozhodnutia vydané riaditeľkou školy; protokoly o komisionálnej skúške;
6. plány výchovného poradcu a kariérneho poradcu v školskom roku 2022/2023; plán koordinátora prevencie v školskom roku 2022/2023; stratégia prevencie šikanovania na školský rok 2022/2023;
7. plán profesijného rozvoja a kariérneho postupu pedagogických zamestnancov 2019-2023; osobné plány profesijného rastu pedagogických zamestnancov;
8. evidencia sťažností, evidencia školských úrazov;
9. hospitačné záznamy; hodnotiace hárky pedagogických zamestnancov;
10. rozvrh hodín, organizačný poriadok, pracovný poriadok, prevádzkové poriadky;
11. dokumentácia súvisiaca s organizovaním mimoškolských aktivít vrátane informovaných súhlasov;
12. zápisnice zo zasadnutí pedagogickej rady a rady školy za školské roky 2021/2022 a 2022/2023;
13. zápisnice zo zasadnutí metodických orgánov za školské roky 2021/2022 a 2022/2023;
14. doklady o vzdelaní pedagogických zamestnancov;
15. Konceptia eliminácie ohrozenia žiakov školským neúspechom v školskom roku 2022/2023;
16. Vyhodnotenie vnútro školskej kontroly za 1. polrok v školskom roku 2022/2023;
17. Systémy hodnotenia a klasifikácie jednotlivých predmetov na 1. stupni, na 2. stupni, na 1. a 2. stupni špeciálnych tried – variant A.

Správu o výsledkoch školskej inšpekcie vyhotovil:

školský inšpektor: RNDr. Jaroslav Malček

Dňa: 19. 04. 2023

PREROKOVANIE SPRÁVY

Na prerokovaní správy o výsledkoch školskej inšpekcie sa zúčastnili:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:
RNDr. Jaroslav Malček, školský inšpektor

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:
Mgr. Miroslava Gombalová, riaditeľka školy

Prerokovanie správy o výsledkoch školskej inšpekcie potvrdzujú dňa 28. 04. 2023 v Jesenskom:

a) za Štátnu školskú inšpekciu, Školské inšpekčné centrum Banská Bystrica:

RNDr. Jaroslav Malček

b) za kontrolovaný subjekt zodpovedný vedúci zamestnanec:

Mgr. Miroslava Gombalová

Vyjadrenie vedúceho zamestnanca kontrolovaného subjektu, ktorého sa zistenia týkajú (vedúci zamestnanec môže zaslať písomné vyjadrenie k obsahu správy do 5 dní pracovných od prerokovania):

Mgr. Miroslava Gombalová, riaditeľka školy

Stanovisko školského inšpektora k vyjadreniu:

RNDr. Jaroslav Malček, školský inšpektor

3 PRÍLOHY

1. **Klíma školy** (graf)
2. **Údaje o škole** (graf)

Na vedomie

Úsek inšpekčnej činnosti